

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดย

คณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ.๒๕๕๘

Research Report

An Evaluation for Doctor of Philosophy (Buddhist Management)
(New Curriculum 2011)
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

By

Programme Evaluation Committee of
Doctor of Philosophy (Buddhist Management and Public
Administration)

Mahachulalongkomrajavidyalaya University

B.E.2558

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก-ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค-ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ช-ซ

บทที่ ๑ บทนำ

- ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย
- ๑.๓ ขอบเขตการวิจัย
 - ๑.๓.๑ ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มประชากร
 - ๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - ๑.๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา
- ๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
- ๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ๒.๑ ความหมายของหลักสูตร
- ๒.๒ องค์ประกอบของหลักสูตร
- ๒.๓ การพัฒนาหลักสูตร
- ๒.๔ การประเมินหลักสูตร
- ๒.๕ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.

๒๕๕๔

- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

- ๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มประชากร
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
- ๔.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท
- ๔.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า
- ๔.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ
- ๔.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต

๔.๖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาคผนวก ๒ หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบริบทหลักสูตร

ภาคผนวก ๓ แบบประเมินหลักสูตรสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ๔ แบบประเมินหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร

ภาคผนวก ๕ แบบประเมินหลักสูตรสำหรับอาจารย์

ภาคผนวก ๖ แบบประเมินหลักสูตรสำหรับนิสิต

ภาคผนวก ๗ แบบประเมินหลักสูตรสำหรับผู้ใช้บัณฑิต

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่ได้เมตตาให้คำชี้แนะในการจัดทำรายงานการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตร และนิสิตที่ให้ความร่วมมือในการทำรายงานการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูงยิ่ง

คณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๒๗ เมษายน ๒๕๕๙

ชื่อรายงานการวิจัย : การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัย: คณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ส่วนงาน: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๕๔

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งประเมินและศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP MODEL)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน ๔ รูป/คน อาจารย์ในหลักสูตร จำนวน ๑๐ รูป/คน นิสิตชั้นปีสุดท้ายจำนวน ๒๙ รูป/คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน ๑๒ รูป/คน ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบทสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด และ แบบประเมิน จำนวน ๕ ชุด สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ นิสิต แบบ ๑.๑ นิสิต แบบ ๒.๑ และ ผู้ใช้บัณฑิต

การวิเคราะห์แบบประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบท โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ในหลักการเดียวกันกับการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = index of items objective congruence) ข้อมูลจากแบบประเมิน วิเคราะห์ ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการประมวลความคิดเห็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ผลการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ **ด้านกระบวนการ พบว่า** ($\mu = ๔.๓๘$, $\sigma = ๐.๗๕๑$) **ด้านบริบทของหลักสูตร** ($\mu = ๔.๓๒$, $\sigma = ๐.๕๒๘$) **ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า** ($\mu = ๔.๑๙$, $\sigma = ๐.๔๙๙$) และ**ด้านผลผลิต พบว่า** ($\mu = ๓.๗๘$, $\sigma = ๐.๓๘๐$) ตามลำดับ

๒) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า **ด้านบริบท** หลักสูตรมีความเหมาะสมเข้ากับบริบทของมหาวิทยาลัยและรองรับกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ พระสังฆาธิการ **ด้านปัจจัยนำเข้า** ควรเพิ่มรายวิชาสมัยใหม่ ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับพระไตรปิฎก หรือการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา **ด้านกระบวนการ** ควรเน้นกระบวนการคัดเลือกนิสิตใหม่ที่เหมาะสม

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล^๑ หลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาทุกระดับ ทำให้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้อง เป็นไปตามความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๔๘ ไว้ โดยให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก ๕ ปี^๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ ให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร โดยมีตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมิน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิตามระดับคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ

การพัฒนาหลักสูตรต้องมีการประเมินหลักสูตรก่อน^๓ เพราะส่วนงานจัดการศึกษาจะได้รับรู้ถึงคุณค่าของหลักสูตร ผลที่ได้จากการดำเนินการหลักสูตร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร อันจะนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร ทั้งนี้ โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จัดอยู่ในประเภทเฉพาะทางที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี (ค ๒) มีการจัดการเรียนการสอนทั่วประเทศ ประกอบด้วย คณะ ๕ แห่ง วิทยาเขต ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๑๒ แห่ง โครงการ

^๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก, (๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒), หน้า ๒.

^๒ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๓๙ ง, (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘), หน้า ๑๓.

^๓ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง, (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒), หน้า ๑๙.

ขยายห้องเรียน ๔ แห่ง และหน่วยวิทยบริการ ๑๙ แห่ง รวมทั้งสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ๑ แห่ง และต่างประเทศ ๖ แห่ง ทุกแห่งใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ หลักสูตรปรับปรุงและจัดทำใหม่ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา ๒๕๕๕ จะครบ ๕ ปี ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ดังนั้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยจึงจัดให้มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบในรูปแบบของการวิจัย เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ เป็นหลักสูตรใหม่ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จะครบวงจรของการพัฒนาหลักสูตรระยะ ๕ ปี ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ดังนั้น คณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จึงดำเนินการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔ เพื่อศึกษาความเหมาะสม ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน โดยจะดำเนินการประเมินใน ๔ ด้าน คือ การประเมินบริบทหลักสูตร การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลลัพธ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณา ประกอบการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหารจัดการและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดียิ่งขึ้นและเป็นที่ยอมรับของสังคม

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านประชากร

๑) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒ ท่าน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร มีประสบการณ์ในการประเมินหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือมีคุณวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการประเมินหลักสูตร ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีตำแหน่งทางวิชาการจากผลงานทางวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ ท่าน เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือมีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒) ผู้บริหาร ได้แก่ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา ผู้อำนวยการหลักสูตร จำนวน ๔ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๓) อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เริ่มจัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ – ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกรายวิชา จำนวน ๑๐ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๔) นิสิต ได้แก่ นิสิตในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เริ่มเข้ารับการศึกษในปีการศึกษา ๒๕๕๘ (ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑) แบบ ๑.๑ จำนวน ๑๐ รูป/คน และแบบ ๒.๑ จำนวน ๑๙ รูป/คน รวมทั้งสิ้น ๒๙ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๕) ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เริ่มจัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๒ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑) ด้านบริบท มุ่งประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องหลักสูตรในประเด็น

(๑) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

(๒) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของคณะ/ส่วนจัดการศึกษา

(๓) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ

(๔) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของท้องถิ่น

(๕) ความทันสมัยและประโยชน์ของหลักสูตร

(๖) ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตร

(๗) ความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา

๒) ด้านปัจจัยนำเข้า มุ่งประเมินความเหมาะสมของ โครงสร้างของหลักสูตร รายวิชา ในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๓) ด้านกระบวนการ มุ่งประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

๔) ด้านผลผลิต มุ่งประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต โดยพิจารณาจากอัตลักษณ์บัณฑิต และผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน คือ (๑) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (๒) ด้านความรู้ (๓) ด้านทักษะทางปัญญา (๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในครั้งนี้ แบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะดังนี้

ระยะที่ ๑ ดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๕๘

ระยะที่ ๒ ดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐

๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๔.๑ **หลักสูตร** หมายถึง หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๔.๒ **การประเมินหลักสูตรด้านบริบท** หมายถึง การประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องในประเด็น

- ๑) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย
- ๒) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของคณะ/ส่วนจัดการศึกษา
- ๓) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ
- ๔) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของท้องถิ่น
- ๕) ความทันสมัยและประโยชน์ของหลักสูตร
- ๖) ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตร

๗) ความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา

๑.๔.๓ **การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า** หมายถึง การประเมินประเมินความเหมาะสมของ โครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของ นิสิต สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑.๔.๔ **การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ** หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของ กระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

๑.๔.๕ **การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต** หมายถึง การประเมินประสิทธิภาพการผลิต บัณฑิต โดยพิจารณาจากอัตลักษณ์บัณฑิต และผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน คือ (๑) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (๒) ด้านความรู้ (๓) ด้านทักษะทาง ปัญญา (๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบผลการดำเนินงานหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

๑.๕.๒ ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๕.๓ มหาวิทยาลัยได้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ครอบคลุมทุกส่วนจัดการศึกษา

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารเพื่อประมวลแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ความหมายของหลักสูตร

๒.๒ องค์ประกอบของหลักสูตร

๒.๓ การพัฒนาหลักสูตร

๒.๔ การประเมินหลักสูตร

๒.๕ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการทางการศึกษาไทยหลายท่าน อาทิ อ่าง บัวศรี^๔ ให้ทัศนะว่า “ตามแนวความคิดใหม่ หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ทางการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการฝึกฝนอบรมด้านต่างๆ อย่างดีที่สุดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนอย่างมีความสุข สามารถประกอบอาชีพได้ตามความปรารถนา” สิริพร บุญญานันต์^๕ ให้ความหมายว่า “หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลักสูตรเป็นทั้งส่วนที่เป็นข้อกำหนดรายการสอนและส่วนที่เป็นกระบวนการทั้งปวง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามข้อกำหนดนั้น”

จากการให้ความหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกันนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด^๖ จึงได้จัดกลุ่มความหมายของหลักสูตรออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวัง (Intended) กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actualized) และกลุ่มที่มองหลักสูตรครอบคลุมทั้งสองกลุ่มข้างต้น

กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวังได้แก่กลุ่มที่ให้ความหมายว่าหลักสูตรคือวิชาและเนื้อหาวิชา เป็นโปรแกรมการศึกษา เป็นเอกสาร และเป็นหลักสูตรแม่บท ส่วนกลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ กลุ่มที่ให้ความหมายว่าหลักสูตรคือประสบการณ์ กลุ่มที่สามมองว่า หลักสูตรนั้นเป็นทั้งวิชา เนื้อหา และเป็นทั้งประสบการณ์

^๔ อ่าง บัวศรี, **ทฤษฎีหลักสูตร (ภาค ๒)**, (กรุงเทพมหานคร : โครงการพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๐๓.), หน้า ๖๔.

^๕ สิริพร บุญญานันต์, “การวิจัยหลักสูตร” **วารสารวิธีวิทยาวิจัย** (๑ : กันยายน – ธันวาคม ๒๕๒๙), หน้า ๕-๑๗.

^๖ บุญชม ศรีสะอาด, **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๖.), หน้า ๗ - ๑๑.

นอกจากนั้น สงัด อุทรานันท์^๗ ยังได้จัดหมวดหมู่คำนิยามของหลักสูตร ไว้ เป็น ๘ แนวทาง คือ

๑. หลักสูตรหรือรายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน เช่น หลักสูตรคือรายการของสิ่งต่างๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องทำและจะต้องประสบโดยการพัฒนาความสามารถเพื่อจะทำสิ่งต่างๆ ให้ดีและเหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่

๒. หลักสูตรหรือมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เช่น หลักสูตรประกอบไปด้วยประสบการณ์ทั้งหมดที่เด็กได้รับภายใต้การแนะนำของครู

๓. หลักสูตรคือกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรคือกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่แก่นักเรียนโดยโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน

๔. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ เช่น หลักสูตรคือการตัดสินใจก่อนที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดลำดับของเนื้อหาวิชา การเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอน การเลือกวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งกฎเกณฑ์ในการจัดกลุ่มเพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างได้ผลมากที่สุด

๕. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง เช่น หลักสูตรคือวิธีการเตรียมเยาวชนให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมของเรา หรือหลักสูตรประกอบด้วยสื่อกลางของการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนให้ได้รับประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่ผลผลิตทางการเรียนที่พึงปรารถนา

๖. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครูและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน เช่น หลักสูตรคือข้อผูกพันของผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อมในแง่ต่างๆ ซึ่งถูกเตรียมการไว้ภายใต้ทิศทางของโรงเรียน “ข้อผูกพัน” จะหมายถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้พบเห็นหรือสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำหรือต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนได้แก่ข้อผูกพันที่ผู้เรียนมีไว้กับครู เพื่อนร่วมชั้น หรือบุคคลอื่นๆ ข้อผูกพันที่มีกับองค์ประกอบเช่น วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ข้อผูกพันที่มีต่อเนื้อหาวิชา ความคิด และสัญลักษณ์ต่างๆ

๗. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน เช่น หลักสูตรคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและเนื้อหาสาระในส่วนที่เป็นงานทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทักษะและค่านิยมเพื่อที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้

๘. หลักสูตรในความหมายอื่นๆ

จากการให้คำนิยาม ความหมายตลอดจนการจัดกลุ่มความหมายของคำว่า “หลักสูตร” ดังกล่าว คณะผู้วิจัยสรุปว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการหรือแผนการทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่บรรจวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระของความรู้ ประสบการณ์และกิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมาย

^๗ สงัด อุทรานันท์, พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร, (กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์, ๒๕๒๗.), หน้า ๖.

๒.๒ องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการสร้างหลักสูตรต้องคำนึงถึงองค์ประกอบเป็นสำคัญ เพราะจะทำให้เห็นโครงสร้างของหลักสูตรได้ชัดเจน และเป็นเครื่องชี้แนวทางของหลักสูตร เป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้

চার্জ বাক্সী^๑ กล่าวไว้ว่า แบบหรือแปลนบ้านหรือพิมพ์เขียวของบ้าน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ฐานราก เสา พื้น ฝา เพดาน หลังคา ฯลฯ สำหรับหลักสูตรก็เช่นเดียวกันจะต้องมีองค์ประกอบครบครัน หากไม่แล้วผู้ใช้หลักสูตรจะไม่สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างได้ผล องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

๑. เป้าหมายและนโยบายการศึกษา (Education goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

๒. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

๓. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

๔. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นแล้ว

๕. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะ และความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

๖. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

๗. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

๘. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

๙. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรตามแนวของ ชาร์จ บักซ์รี่ คือ เป้าหมายและนโยบายการศึกษา (Education goals and Policies) จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา (Types and Structures) เนื้อหา (Content) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

^๑ ชาร์จ บักซ์รี่, **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ธนัชการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๘.

(Instructional Strategies) การประเมินผล (Evaluation) วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

สังกัด อุทรานันท์^๙ ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย

๑. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
๒. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งควรที่จะมีทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
๓. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
๔. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
๕. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการในชุมชน
๖. การประเมินผล

กาญจนา คุณารักษ์^{๑๐} ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่ามีองค์ประกอบอย่างน้อย ๖ ประการ คือ

๑. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
๒. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
๓. วิธีการสอนและการดำเนินการ
๔. วัสดุอุปกรณ์การสอน
๕. กิจกรรมการเรียนการสอน
๖. การประเมินผล

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ^{๑๑} กล่าวไว้ว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. ความมุ่งหมาย เป็นการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้นๆว่าจะจัดการศึกษาเพื่ออะไร และผู้ที่เรียนจบหลักสูตรแล้วจะมีลักษณะเช่นใด
๒. เนื้อหาสาระของหลักสูตร เป็นการกำหนดหัวข้อวิชาต่างๆ ในหลักสูตร เพื่อจัดให้ผู้เรียนได้เรียน การกำหนดเนื้อหาจะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
๓. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย กิจกรรมหลายอย่าง ได้แก่ การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อมและการดำเนินการสอน
๔. การประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบว่าหลักสูตรนั้น มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไร ยังใช้ได้ดีในปัจจุบันหรือไม่ ทั้งนี้หากพบข้อบกพร่องของหลักสูตรจะต้องมีการปรับปรุงต่อไป

^๙ สังกัด อุทรานันท์, **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๓๒), หน้า ๑๘๙.

^{๑๐} กาญจนา คุณารักษ์, **หลักสูตรและการพัฒนา**, (นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔.

^{๑๑} ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ, **เทคนิคและวิธีการสอน**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, ๒๕๔๑), หน้า ๑๐ -๑๒.

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์^{๑๒} ที่กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน และการประเมินผล

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป จะประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย รายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลของหลักสูตร ซึ่งโดยแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์สอดคล้องซึ่งกันและกัน ซึ่งจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปไม่ได้ ถ้ามีหลักสูตรใดที่มีองค์ประกอบไม่ครบตามที่นักวิชาการกล่าวแล้ว หลักสูตรนั้นก็ถือได้ว่าเป็นหลักสูตรที่ไม่มีคุณภาพขาดความน่าเชื่อถือ

จะเห็นว่า นักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตรโดยทั่วไปมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

๑. ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Objectives) หมายถึงคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนั้นๆ คาดหวังไว้โดยความมุ่งหมายนี้จะต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับปรัชญา หรือปณิธานที่วางไว้

๒. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ (Content) หมายถึงเนื้อหาสาระที่ผ่านการจัดลำดับการเรียนรู้ก่อนหลังแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๓. การนำหลักสูตรไปใช้ (Pattern of Learning and teaching) หมายถึง แผนการในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

๔. การประเมินผลผลิต (Program of Evaluation of the Outcome) หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

๒.๓ การพัฒนาหลักสูตร

เนื่องจากการศึกษาและสังคมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ เพราะการศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีหรือเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ การศึกษามุ่งจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเองว่าควรมียุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมอย่างไร การศึกษามุ่งให้คนมีวิจรรย์ญาณในการคิด มุ่งให้คนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้การศึกษายังมุ่งให้คนมีอาชีพเลี้ยงตัวอยู่ในสังคมได้ด้วย ดังนั้น เมื่อสังคมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา การศึกษาก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาควบคู่กันไปด้วย ซึ่งในการพัฒนาการศึกษานั้น สิ่งที่จะต้องพัฒนาคือ หลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรก็เพื่อจะให้ได้หลักสูตรที่ดี เหมาะสมกับสังคมในยุคหนึ่งๆ หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะความชำนาญ ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตร จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนี้จะ

^{๑๒} ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต, ๒๕๓๕), หน้า ๒๐.

รากฐานในการกำหนดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นๆ ข้อมูลที่ควรศึกษา ได้แก่

๑. ข้อมูลทางปรัชญาการศึกษา
๒. ข้อมูลทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้
๓. ข้อมูลจากนักวิชาการแต่ละสาขา
๔. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
๕. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจ
๖. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาทางเทคโนโลยี

สำหรับหลักของการพัฒนาหลักสูตร บุญชม ศรีสะอาด ได้สรุปไว้ว่ามีดังต่อไปนี้^{๑๓}

๑. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่างๆ
๒. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม
๓. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
๔. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้
๕. ในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่างๆ
๖. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กัน ตามลำดับจากจุดประสงค์ สาระความรู้ และประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล
๗. พิจารณาถึงความเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ
๘. พัฒนาอย่างมีระบบ
๙. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง
๑๐. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา
๑๑. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ
๑๒. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

ในด้านแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการทางการศึกษาได้กำหนดไว้เป็นขั้นตอนต่างๆ พอจะสรุปได้ว่า ควรประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
๒. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้
๓. การนำหลักสูตรไปใช้
๔. การประเมินผลหลักสูตร
๕. การปรับปรุงหลักสูตร

^{๑๓} บุญชม ศรีสะอาด, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๓.

เมื่อพิจารณาขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวแล้วจะเห็นว่า สามารถแยกกิจกรรมในการพัฒนาหลักสูตรได้ ๓ กลุ่ม คือ เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตร์ดุสิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น ได้ผ่านกิจกรรมในการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร และ การใช้หลักสูตร มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่ยังไม่มีความปรากฏว่าได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร จึงพอจะสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรนี้ยังไม่ครบตามหลักการของการพัฒนาหลักสูตร คือมีการสร้างและ การใช้หลักสูตร แต่ยังไม่มีการประเมินผลหลักสูตร อันเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่ายิ่งขึ้น ดังที่ กรรณิการ์ สัจกุล และบุญมี เณรยอต^{๑๔} ได้กล่าวไว้ว่า “การประเมินหลักสูตรคือกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อดูว่าการจัดกิจกรรมหลักสูตรและการสอนได้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่และดูว่าการเรียนการสอนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพียงใด”

๒.๔ การประเมินหลักสูตร

ทิตนา แชมมณี^{๑๕} ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า “เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรนี้เริ่มได้รับความสนใจในวงการศึกษามาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๐ แต่ ราล์ฟ ไทเลอร์ ก็นับว่าเป็นผู้วางรากฐานมาให้นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๓๐ โดยไทเลอร์ ได้ริเริ่มให้คำนิยามว่า การศึกษาคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้น การประเมินผลหลักสูตรจึงมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงเป็นจุดสำคัญ และกล่าวว่า สตีเฟิลบิมและคณะ ได้ให้แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรว่า การประเมินผลหลักสูตรคือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิม ต่อมาใน ปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ครอนบาค ได้เขียนคำนิยามของการประเมินผลหลักสูตรไว้ในวารสาร Teachers College Record ว่า การประเมินผลหลักสูตร หมายถึงการรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในเรื่องของ โปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา”

การประเมินผลหลักสูตร นับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างมาก เพราะการประเมินผลจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรนั้นมีคุณค่าเพียงใด การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามที่กำหนดในหลักสูตรหรือไม่ และผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด ซึ่งการประเมินหลักสูตรนี้อาจดำเนินการได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าจะประเมินเพื่ออะไร

รูปแบบการประเมินมีมากมายหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบล้วนมีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ทั้งสิ้น ไม่มีรูปแบบใดที่มีความสมบูรณ์ไปทุกอย่าง การใช้รูปแบบการประเมินเพียงรูปแบบเดียวไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการประเมินได้ทุกคำถาม ดังนั้น การประเมินหลักสูตรจึงต้องใช้รูปแบบการ

^{๑๔} กรรณิการ์ สัจกุล และบุญมี เณรยอต, การประเมินผลหลักสูตร, (ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑.

^{๑๕} ทิตนา แชมมณี ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), รวมบทความทางการประเมินโครงการ เล่มที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๑๑๓.

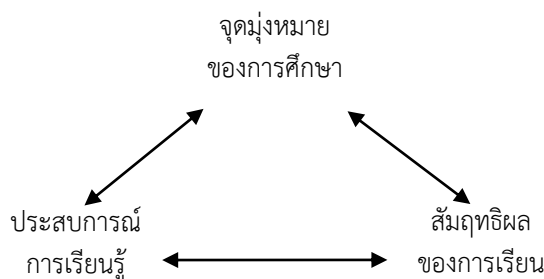
ประเมินหลายๆ รูปแบบผสมกัน ซึ่งสามารถจะยกตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรได้ ดังนี้^{๑๖}

๑. รูปแบบการประเมินหลักสูตรโดยเทคนิคการวิเคราะห์ของปุยแซงค์ (Puissance Analysis Technique)

เป็นเทคนิคการประเมินหลักสูตรที่เป็นตัวเอกสารหลักสูตร โดยอาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร ๓ ส่วน คือ จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน แต่ละองค์ประกอบมีการจำแนกออกเป็นข้อย่อยๆ และให้คะแนนแต่ละข้อย่อยโดยน้ำหนักคะแนนไม่เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากพิจารณาถึงความยากง่ายของพฤติกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น เป็นจุดมุ่งหมายและประเภทของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยปกติแล้ววิธีการนี้จะใช้สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยการพิจารณาตัดสินต้องดูจากค่า Puissance Measure (P.M.) ซึ่งคำนวณได้จากตารางวิเคราะห์ของปุยแซงค์ที่สร้างขึ้น

๒. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (The Tyler Model)

เป็นรูปแบบที่เน้นการประเมินสัมฤทธิ์ผลที่ได้จากหลักสูตร ในทัศนะของไทเลอร์นั้น ถือว่ากระบวนการทางการศึกษามีจุดเน้นอยู่ ๓ ส่วน คือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสพการณ์การเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของการเรียน ทั้ง ๓ ส่วน มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

ตามแผนภาพที่ ๑ แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางการศึกษาเป็นการประเมินเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของการเรียนกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา และเป็นการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของประสบการณ์การเรียนรู้กับสัมฤทธิ์ผลของการเรียน นั่นก็คือการประเมินเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติจริงกับสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการปฏิบัติ ไทเลอร์มีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจง จะเป็นแนวทางในการประเมินผลในภายหลัง บทบาทของการประเมินหลักสูตร จึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ แนวคิดของไทเลอร์ เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร จึงยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (goal attainment model) การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบนี้จึงควรตอบคำถาม ๔ ข้อ ข้างล่างนี้ให้ได้ชัดเจน คือ

^{๑๖} พิสนุ พงศ์ศรี, การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : เทียมฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๔๐ - ๔๖.

๑. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาใดบ้างที่โรงเรียนต้องการ
๒. มีประสบการณ์ทางการศึกษาใดบ้างที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว
๓. ควรจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านั้นอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพ
๔. จะตัดสินได้โดยวิธีค่าว่าจุดมุ่งหมายเหล่านั้นบรรลุผลตามที่ต้องการ

๓. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (The Stake's Congruence Contingency Model)

พัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากวิธีการเชิงระบบ (System Approach) โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชื่อมโยงและความสอดคล้องกันขององค์ประกอบต่างๆ ภายในระบบ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบต่างๆ ของระบบหลักสูตร ซึ่งสเตคได้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนเช่นเดียวกับองค์ประกอบของระบบ ดังนี้

๑. สิ่งที่มีอยู่ก่อน (antecedents) หมายถึง สภาพของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ก่อน การใช้หลักสูตร เทียบได้กับปัจจัยตัวป้อน (input) ของวิธีการเชิงระบบ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน ลักษณะของครู เนื้อหาของหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารเรียน เป็นต้น

๒. กระบวนการสอน (transactions) เป็นขั้นนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ หรือการเรียนการสอน เทียบได้กับองค์ประกอบด้านกระบวนการของวิธีการเชิงระบบ ซึ่งกระบวนการสอนประกอบด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การสื่อความหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างครูกับนักเรียน เวลาเรียนกับนักเรียน เวลาสอนกับครู เป็นต้น

๓. ผลที่ได้รับ (outcomes) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรที่มีต่อนักเรียน ทั้งด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ และคุณลักษณะต่างๆ รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นกับครูและโรงเรียน ซึ่งผลที่ได้รับจากการใช้หลักสูตรนี้เทียบได้กับผลผลิต (outputs) ของวิธีการเชิงระบบนั่นเอง

การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบนี้ เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์สอดคล้องกันขององค์ประกอบทั้ง ๓ ซึ่งกำหนดไว้เป็นสิ่งที่คาดหวังของหลักสูตรและข้อมูลของสิ่งที่ปรากฏ ซึ่งเก็บได้จากการสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นจริง การตัดสินอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลที่เก็บได้กับเกณฑ์มาตรฐานและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่างๆ ที่เป็นผู้ประเมิน

๔. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของพรอวิส (Provus Curriculum Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่ว่า ควรจะปรับปรุง หรือใช้ต่อไปหรือจะยกเลิก ซึ่งการประเมินเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ

๑. การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร ได้แก่ มาตรฐานในด้านการพัฒนาและมาตรฐานด้านเนื้อหา
๒. การพิจารณาความไม่สอดคล้อง ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตรกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้น
๓. การใช้หลักสูตรที่ไม่สอดคล้องสำหรับการหาจุดอ่อนของหลักสูตร

๕. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโกว่า (Doris T. Gow Intrinsic Analysis Model)

เป็นรูปแบบประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตร กระบวนการดำเนินงานจะมี ๒ ขั้นตอนดังนี้ คือ

๑. วิเคราะห์หลักสูตร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ โอกาสในการเรียนรู้ สิ่งเร้า โครงสร้างของหลักสูตร และสภาพการเรียนการสอน

๒. ทำการตัดสินคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ทฤษฎีทางการศึกษาและทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นหลัก โดยการนำข้อมูลมาพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักการและทฤษฎีทางการศึกษาและทฤษฎีทางจิตวิทยาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หรืออย่างน้อยเพียงใด การใช้หลักการและทฤษฎีทางการศึกษา และจิตวิทยาเป็นหลักในการพิจารณาตัดสินคุณภาพของหลักสูตร ทำให้การประเมินหลักสูตรโดยวิธีนี้มีความแตกต่างจากการประเมินโดยรูปแบบอื่น ซึ่งมักจะใช้ความคิดเห็นของบุคคลผู้วิเคราะห์เป็นหลักสำคัญ ดังนั้นรูปแบบการประเมินหลักสูตรของโกว์ จึงเป็นรูปแบบที่มีความสมเหตุสมผลอย่างมาก

๖. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริเวน (Scriven)

เป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาจากแนวความคิดของครอนบาค (Cronbach) มาปรับปรุง สร้างเป็นรูปแบบการประเมินขึ้นใหม่ โดยกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินว่า เป็นการพิจารณาการประเมินเพื่อช่วยตอบคำถามต่างๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะโครงการขององค์กรทางการศึกษาอันได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน บุคลากร วิธีการหรือโครงการต่างๆ เช่น คำถามที่ว่าโครงการต่างๆ เหล่านี้ มีประสิทธิภาพมากเพียงใด หรือดำเนินการคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ และรวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดเกณฑ์การประเมินและกระบวนการตัดสินใจด้วย สคริฟเวนได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการประเมินว่า ควรจะมีได้ หลายรูปแบบแล้วแต่ลักษณะของสิ่งที่จะประเมินว่าจะมีลักษณะเช่นใด ก็เลือกรูปแบบให้ เหมาะสมได้ ๘ ลักษณะ ดังนี้

๑. การประเมินผลย่อยและการประเมินผลรวบยอด
๒. การประเมินก่อนการปฏิบัติงานและการประเมินหลังการปฏิบัติงาน
๓. การประเมินผลเปรียบเทียบและการประเมินผลไม่เปรียบเทียบ
๔. การประเมินคุณค่าและค่าใช้จ่ายในการลงทุน
๕. การประเมินแบบไม่ผูกพันกับจุดมุ่งหมาย
๖. รูปแบบวิถีแห่งการเปรียบเทียบ
๗. วิธีการปฏิบัติเฉพาะกิจ
๘. การประเมินคุณค่าของการประเมิน

รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน เน้นการประเมินโครงการโดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ การประเมินความก้าวหน้าของโครงการ (formative evaluation) และการประเมินผลสรุปของโครงการ (summative evaluation) การประเมินทั้ง ๒ อย่าง มีประเด็นการประเมินที่แตกต่างกัน หลายประการ สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างตามรายละเอียดได้

๗. รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP

ในการประเมินผลโครงการหรือประเมินหลักสูตรนั้นมีแนวคิดและโมเดลหลายอย่าง แต่ในที่นี้ใคร่ขอเสนอแนวคิดและโมเดลการประเมินแบบชิป หรือ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม

(Stufflebeam) เพราะเป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน แนวคิดของสตัฟเฟิลบีมเน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติใน ฉะนั้นรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม จึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมแก่การช่วยตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีมมีการตัดสินใจ ๔ ประเภท คือ

๑. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย
๒. การตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง เพื่อเป็นการกำหนดวิธีการ
๓. การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินต่อ เพื่อตัดสินใจว่าควรปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิก
๔. การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมและปรับปรุงวิธีการ

หลักการสำคัญของการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบนี้มุ่งประเมินสภาพการณ์ต่างๆ ของหลักสูตร ๔ ด้าน^{๑๗} คือ

๑. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินผลบริบทหรือสภาวะแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ต่างๆ ของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ปัญหา และความต้องการต่างๆ เพื่อชี้ให้เห็นว่าควรกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างไรจึงจะสนองความต้องการและแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ในกรณีที่การประเมินหลักสูตรไม่ได้อยู่ในขั้นตอนการวางแผน แต่ใช้มาระยะหนึ่งแล้วต้องการจะประเมิน การประเมินในส่วนนี้ก็คือการประเมินหลักสูตร ในเรื่องจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหลักสูตร เพื่อตรวจสอบดูว่าสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรือบริบท ปัญหาและความต้องการต่างๆ หรือไม่อย่างไร

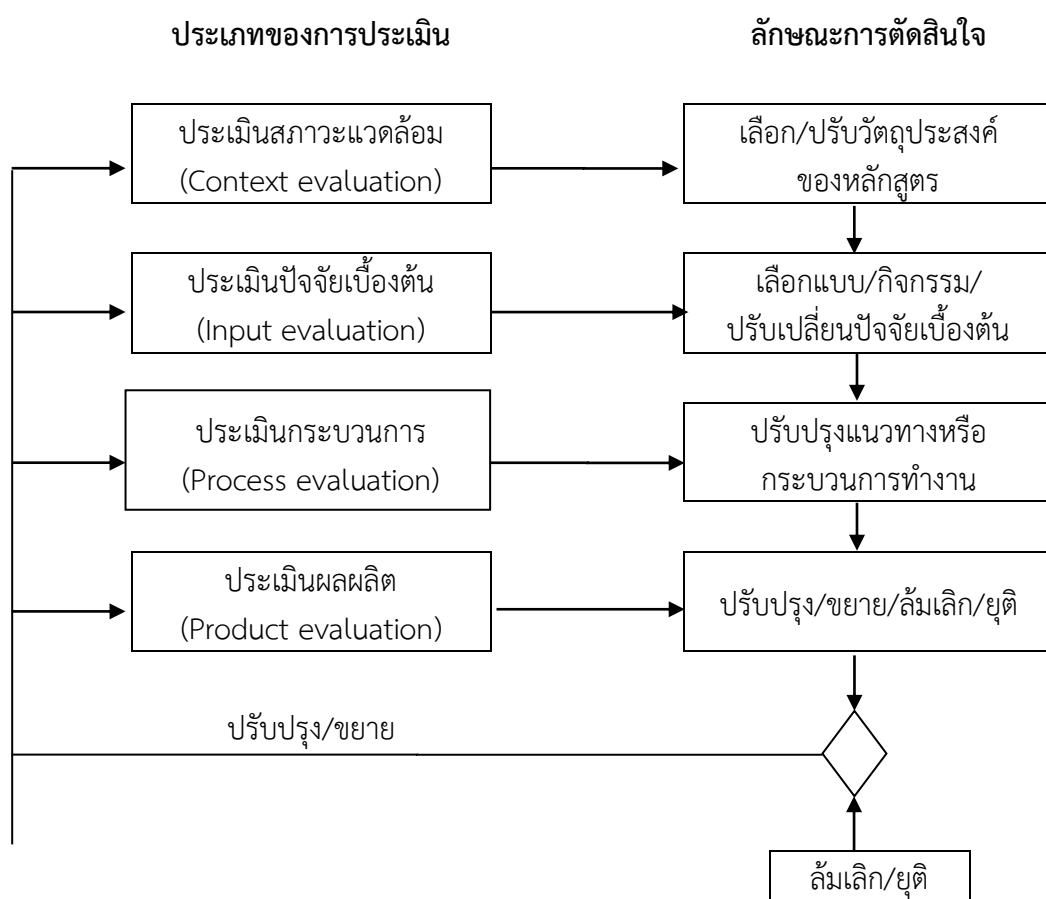
๒. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร นักเรียน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ งบประมาณ ฯลฯ เพื่อตรวจสอบดูว่าปัจจัยตัวป้อนเหล่านั้นเป็นอย่างไร มีผลหรือมีส่วนช่วยในการใช้หลักสูตรในเชิงปฏิบัติ บรรลุผลหรือไม่อย่างไร

๓. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรในชั้นปฏิบัติการหรือประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร เพื่อตรวจสอบดูว่ากิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ของการใช้หลักสูตรในสภาพที่เป็นจริงเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อบกพร่องหรือไม่ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับการสอน การบริหาร เป็นต้น

๔. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรนั้น เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร โดยตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด ซึ่งอาจพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ภาวะการมีงานทำหรือการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปและจากผลการทำงาน

^{๑๗} โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : อลิ้นเพชร, ๒๕๓๙), หน้า ๑๙๕ - ๑๙๗.

ซึ่งการประเมินหลักสูตรโดยใช้ CIPP (CIPP Model) นี้สามารถประเมินข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ครอบคลุมมากที่สุด เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ผู้ประเมิน จะประเมินผลทั้ง ๔ ด้าน (Context - Input - Process - Product) แล้วนำมาพิจารณาดูความ สอดคล้องและสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ถ้าในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ก็ต้องศึกษาว่าปัจจัยเบื้องต้นต่างๆ และกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการบริหารหลักสูตรเอื้อต่อการทำให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น หรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นอยู่สอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะ ทำให้ได้ข้อมูลในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรได้ รวมทั้งทราบว่าส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ ส่วนใด มีข้อบกพร่อง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งประเภทของการประเมินและลักษณะ ของตัดสินใจ จากระบบแนวคิดของสตีฟเฟิลบิม สามารถสรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินและลักษณะการตัดสินใจ^{๑๘}

จึงพอจะสรุปได้ว่า ตัวแบบจำลองซิป (CIPP Model) เป็นการประเมินทั้งระบบ ในรายละเอียดต่างๆ มีลักษณะเพื่อชี้ให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยที่ควรปรับปรุง ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน

^{๑๘} จีรพันธ์ ไตรทิพจรัส, แนวคิดทฤษฎีการประเมิน, (ภูเก็ต : บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๔๖), หน้า ๗.

สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงงาน ทั้งระบบได้มากที่สุด การประเมินแบบจำลองซิป จึงเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางเป็นที่นิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายในการประเมินโครงการและประเมินหลักสูตรในปัจจุบัน

คณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบจำลองนี้เป็นแบบจำลองในการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยใช้การประเมินทั้ง ๔ ด้านของตัวแบบจำลอง

๒.๕ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นหลักสูตรกลางของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยู่ในการกำกับดูแลรับผิดชอบของ คณะสังคมศาสตร์ ร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนำ หลักสูตรมาจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดของหลักสูตร ดังนี้

๑. ชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctoral Programme in Buddhist Management

๒. ชื่อปริญญา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Buddhist Management)

๓. หลักการและเหตุผล ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๓.๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงการบริหารกิจการทางพระพุทธศาสนามีความ จำเป็นที่จะต้องแสวงหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับยุคสมัย การศึกษาสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ เป็นกระบวนการหนึ่งที่ต้องสนองต่อการทำให้การบริหารงาน เหล่านั้นประสบผลสำเร็จด้วยดี ประกอบกับการที่ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มาเป็นระยะ เวลานานกว่า ๒๕ ปีแล้ว และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มาเป็น ระยะเวลานานกว่า ๕ ปีแล้ว จึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวนี้ให้มี การศึกษาค้นคว้าเชิงลึกในระดับสูงขึ้นไป กล่าวคือในระดับดุษฎีบัณฑิตต่อไปอีก

ดังนั้น เพื่อพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ให้มี ลักษณะต่อยอดที่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ผู้ประสงค์จะศึกษา ต่อในระดับสูงขึ้นไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์เพื่อให้การบริหารงานในกิจการนั้น ๆ ประสบความสำเร็จด้วยดี อีกทั้งจะเป็นการจัดการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนา ประยุกต์เข้ากับ ศาสตร์สมัยใหม่ กล่าวคือ การบริหารการจัดการนั่นเอง

๓.๒ ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกำหนดให้มีการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาประยุกต์เข้ากับวิชาการของสาขาการจัดการ สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป อันสอดคล้องกับการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยขึ้น เพื่อเป็นที่ศึกษาพระไตรปิฎก และวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป

๓.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๓.๓.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจวิชาการทางพระพุทธศาสนาประยุกต์เข้ากับวิชาการแห่งการจัดการ พร้อมกับบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน

๓.๓.๒ ๓.๓.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความรู้ความสามารถในการสังเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย จัดระบบและประเมินผลข้อมูลจนเกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการพระพุทธศาสนาที่บูรณาการเข้ากับวิชาการทางด้านการจัดการ ตลอดจนพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญยั่งยืนตลอดไป

๔. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๔.๑ นิสิตแบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔.๒ นิสิตแบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑ ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จาก ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาหรือผลงานทางวิชาการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเห็นชอบ

๔.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย

๕. วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับคณะสังคมศาสตร์จะดำเนินการเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก ในแต่ละปีการศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

๕.๑ ผู้สมัครต้องเสนอหัวข้อและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์/งานวิจัยที่มีความเป็นไปได้ มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็น ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ หัวข้อดุษฎีนิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๕.๑.๒ รายชื่อคณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์

๕.๑.๓ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๕.๑.๔ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๕.๑.๕ ขอบเขตการวิจัย

๕.๑.๖ ปัญหาที่ต้องการทราบ(ถ้ามี)

๕.๑.๗ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

- ๕.๑.๘ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
- ๕.๑.๙ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๕.๑.๑๐ วิธีดำเนินการวิจัย
- ๕.๑.๑๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย
- ๕.๑.๑๒ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- ๕.๑.๑๓ โครงสร้างของดุขฎีนิพนธ์ (สารบัญชั้วคราว)
- ๕.๑.๑๔ บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- ๕.๑.๑๕ ประวัติผู้วิจัย

๕.๒ ผู้สมัครต้องผ่านสอบข้อเขียนวัดความรู้ในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด

๕.๓ ผู้สอบผ่านข้อเขียนต้องสอบสัมภาษณ์ในเนื้อหาโครงร่างดุขฎีนิพนธ์/งานวิจัยที่เสนอตามข้อ ๕.๑ และความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด

๖. ระบบการศึกษา

๖.๑ บัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับคณะสังคมศาสตร์ จัดการศึกษาาระบบหน่วยกิตภูมิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

บัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับคณะสังคมศาสตร์หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับของมหาวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๖.๒ นิสิตแบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑ ต้องเรียนรายวิชาบูรพาวิชาที่แสดงถึงควมมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยร่วมกันในรายวิชา

๘๐๔ ๑๐๑ สัมมนาวิทยาลัยสงฆ์กับสังคมไทย

๖.๓ นิสิตแบบ ๑.๑ ต้องเรียนและสอบผ่านการวัดคุณสมบัตินี้ ๗ รายวิชา ต่อไปนี้

๘๐๔ ๑๐๒ พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์

๘๐๔ ๑๐๕ สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ

xxx xxx เทคนิคการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ

xxx xxx การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในกลุ่มประเทศอาเซียน

xxx xxx การปฏิรูปการบริหารกิจการคณะสงฆ์

xxx xxx การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขั้นสูงทางการจัดการ

๐๐๐ ๙๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน

๖.๔ นิสิตแบบ ๒.๑ ต้องเรียนและสอบผ่านการวัดคุณสมบัตินี้ ๑๑ รายวิชา ต่อไปนี้

๘๐๔ ๑๐๒ พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์

๘๐๔ ๒๐๕ สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ

๘๐๔ ๑๐๘ เทคนิคการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ

XXX XXX การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในกลุ่มประเทศอาเซียน

XXX XXX การปฏิรูปการบริหารกิจการคณะสงฆ์
 XXX XXX การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขั้นสูงทางการจัดการ
 ๘๐๔ ๒๐๘ ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการจัดการ
 XXX XXX การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการ
 ๘๐๔ ๒๑๗ ศึกษาเฉพาะเรื่องการจัดการเชิงพุทธ
 ๘๐๔ ๒๑๘ สัมมนาการวิจัยและพัฒนาการจัดการเชิงพุทธ
 ๐๐๐ ๙๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน

๖.๕ นิสิตต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษ และเลือกสอบภาษาต่างประเทศอีก ๑ ภาษา คือ ภาษาบาลี, ภาษาสันสกฤต, ภาษาเยอรมัน, ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาจีน หรือภาษาฝรั่งเศส นิสิตชาวต่างประเทศที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ สามารถเลือกสอบภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศได้

๖.๖ นิสิตแบบ ๑.๑ มีสิทธิเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์เมื่อได้ขึ้นทะเบียนนิสิตเรียบร้อยแล้ว นิสิตแบบ ๒.๑ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์

๖.๗ ระบบการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๙ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้เพื่อดำเนินการ

๗. ระยะเวลาการศึกษา

๗.๑ นิสิตแบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๗.๒ นิสิตแบบ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติในระบบทวิภาค หรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาคในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลาตามที่กำหนด บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภานิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๗.๓ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘. การลงทะเบียนเรียน

๘.๑ นิสิตแบบ ๑.๑ กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนดุษฎีนิพนธ์แต่ละภาคการศึกษาปกติมีค่าเทียบหน่วยกิตได้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๒ หน่วยกิต

๘.๒ นิสิตแบบ ๒.๑ กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนดุษฎีนิพนธ์แต่ละภาคการศึกษาปกติมีค่าเทียบหน่วยกิตได้ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๙. การวัดผลและประเมินผล

๙.๑ ให้มีการวัดผลทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาโดยวิธีการทดสอบเขียนรายงาน มอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชา

๙.๒ นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่ หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

๙.๓ การประเมินผลการศึกษา รายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับ คือ A, A⁻, B⁺, B, C⁺, C และ F มีผลการศึกษา ระดับ ค่าระดับและเกณฑ์แต่ละระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐๐	เกณฑ์ผ่านวิชาบังคับ และ
ดีมาก (Very Good)	A ⁻	๓.๖๗	”
ดี (Good)	B ⁺	๓.๓๓	”
ค่อนข้างดี (Quite Good)	B	๓.๐๐	”
ปานกลาง (Moderate)	C ⁺	๒.๕๐	เกณฑ์ผ่านวิชาเลือก
ผ่าน (Pass)	C	๒.๐๐	”
ตก (Failed)	F	๐	ไม่ผ่าน

๙.๔ นิสิตต้องสอบไล่ได้ระดับ A, A⁻, B⁺, B, หรือ S ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเอก นิสิตที่ได้ระดับต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอก ต้องลงทะเบียนรายวิชานั้นอีก และต้องสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี เงื่อนไขอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

๙.๕ การประเมินผลคุณลักษณะ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับคุณลักษณะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๐. การสำเร็จการศึกษา

คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๑๐.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ หรือไม่เกินกว่า ๑๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๑๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและวิชาเอกทุกวิชา และได้รับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๑๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลคุณลักษณะ และส่งคุณลักษณะบัณฑิตวิทยาลัยตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๗ นิสิตที่สอบผ่านการประเมินผลคุณลักษณะแล้วต้องนำผลการศึกษาไปตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๑. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ

๑๑.๑ นิสิตแบบ ๑.๑ จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียน วิทยานิพนธ์ได้หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๑๑.๒ นิสิตแบบ ๒.๑ จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียน วิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมใน รายวิชาไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๑๑.๓ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน แต่ไม่เกิน ๓ ท่าน ทั้งนี้ จะต้องมียาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ ท่าน

๑๑.๔ นิสิตแบบ ๑.๑ มีสิทธิ์ขอสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ได้ต่อเมื่อทำวิทยานิพนธ์เสร็จ สมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำ วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๕ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์และ เรียนครบทุกรายวิชาที่ต้องเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๑๑.๕ นิสิตแบบ ๒.๑ มีสิทธิ์ขอสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายละเอียดครบทุก รายวิชาตามที่กำหนด ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำวิทยานิพนธ์เสร็จ สมบูรณ์โดยใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๕ เดือนนับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๑๒. โครงสร้างของหลักสูตร

๑๒.๑ หน่วยกิตตลอดหลักสูตร แบบ ๑.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๑๒.๒ หน่วยกิตตลอดหลักสูตร แบบ ๒.๑ จำนวน ๖๐ หน่วยกิต

๑๒.๓ โครงสร้างหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๑.๑	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ (ไม่นับหน่วยกิต)	(๒๔)	(๙)
๒. หมวดวิชาบังคับ (นับหน่วยกิต)	-	๙
๓. หมวดวิชาเอก	-	๙
๔. หมวดวิชาเลือก	-	๖
๕. วิทยานิพนธ์	๕๔	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔	๖๐

หมายเหตุ : รายวิชาใน () นิสิตต้องเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๑๓. รายวิชาในหลักสูตร

ก. รายวิชาสำหรับหลักสูตรแบบ ๑.๑

๑) หมวดวิชาบังคับ : (ไม่นับหน่วยกิต) จำนวน ๘ รายวิชา คือ

	(Seminar on Buddhist University and Thai Society)	
๘๐๔ ๑๐๒	พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์ (Buddhist Philosophy of Sciences)	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๔ ๒๐๕	สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ (Seminar on Buddhist Management)	(๓) (๓-๐-๖)
XXX XXX	เทคนิคการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ	(๓) (๓-๐-๖)
XXX XXX	การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในกลุ่มประเทศอาเซียน	(๓) (๓-๐-๖)
XXX XXX	การปฏิรูปการบริหารกิจการคณะสงฆ์	(๓) (๓-๐-๖)
XXX XXX	การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขั้นสูงทางการจัดการ	(๓) (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๙๐๖	วิปัสสนากรรมฐาน (Insight Meditation)	(๓) (๓-๐-๖)

หมายเหตุ: รายวิชาเหล่านี้เป็นวิชาบังคับพื้นฐานที่นิสิตระดับดุขฎีบัณฑิตจะต้องศึกษาโดยไม่ับหน่วยกิต

๒) ดุขฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎีนิพนธ์ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต
(Dissertation)

ข. รายวิชาสำหรับหลักสูตรแบบ ๒.๑

๑) **หมวดวิชาบังคับ :** จำนวน ๖ รายวิชา ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่นิสิตระดับดุขฎีบัณฑิตจะต้องศึกษา โดยกำหนดให้เป็นวิชานับหน่วยกิต ๙ หน่วยกิต และศึกษาวิชาอื่นที่ไม่ับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต ประกอบด้วย

๑.๑ วิชาบังคับนับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๘๐๔ ๑๐๒	พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์ (Buddhist Philosophy of Sciences)	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๔ ๑๐๘	เทคนิคการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๔ ๒๐๕	สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ	๓ (๓-๐-๖)

(Seminar on Buddhist Management)

๑.๒ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๘๐๔ ๑๐๑	สัมมนามหาวิทยาลัยสงฆ์กับสังคมไทย (Seminar on Buddhist University and Thai Society)	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๔ ๒๐๘	ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการจัดการ (Advanced English for Management)	(๓) (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๙๐๖	วิปัสสนากรรมฐาน (Insight Meditation)	(๓) (๓-๐-๖)

๒) หมวดวิชาเอกแบบ ๒.๑ : เป็นกลุ่มวิชาที่นิสิตระดับดุขุฎีบัณฑิตจะต้องศึกษา
จำนวน ๙ หน่วยกิต ดังมีรายละเอียดรายวิชา ดังนี้

xxx xxx	การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขั้นสูงทางการจัดการ	๓ (๓-๐-๖)
xxx xxx	การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในกลุ่มประเทศอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)
xxx xxx	การปฏิรูปการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)

๓) หมวดวิชาเลือกแบบ ๒.๑ : เป็นวิชาเลือกที่นิสิตระดับดุขุฎีบัณฑิตจะต้องศึกษา
ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกศึกษารายวิชาต่อไปนี้

xxx xxx	การวางแผนและการจัดการเชิงกลยุทธ์	๓ (๓-๐-๖)
xxx xxx	การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการ	๓ (๓-๐-๖)
xxx xxx	การบริหารกิจการพระพุทธศาสนาเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๔ ๒๑๗	ศึกษาเฉพาะเรื่องการจัดการเชิงพุทธ (Selected Studies in Buddhist Management)	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๔ ๒๑๘	สัมมนาการวิจัยและพัฒนากิจการเชิงพุทธ (Seminar on Buddhist Management Research and Development)	๓ (๓-๐-๖)

๔) วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต สำหรับผู้ไม่เคยได้เรียนสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
หรือไม่ได้เรียนรายวิชาเหล่านี้มาก่อน เว้นแต่ผู้ที่ได้สอนหรือมีผลงานทางวิชาการที่ตรงกับรายวิชา
เหล่านี้

๖๑๔ ๑๐๑	พื้นฐานทางการจัดการ (Introduction to Management)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๔ ๑๐๒	ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ (Buddhist Organizational Theory and Management)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๔ ๑๐๖	ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ (Research Methodology in Management)	(๓) (๓-๐-๖)

๕) ดุษฎีนิพนธ์แบบ ๒.๑

๘๐๐ ๓๐๐	ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)	จำนวน ๓๖ หน่วยกิต
---------	-------------------------------	-------------------

๖) วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิตสำหรับผู้ไม่เคยได้เรียนสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หรือไม่ได้เรียนรายวิชาเหล่านี้มาก่อน เว้นแต่ผู้ที่ได้สอนหรือมีผลงานทางวิชาการที่ตรงกับรายวิชาเหล่านี้ คือ

๖๑๔ ๑๐๑	พื้นฐานทางการจัดการ (Introduction to Management)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๔ ๑๐๒	ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ (Buddhist Organizational Theory and Management)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๔ ๑๐๖	ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ (Research Methodology in Management)	(๓) (๓-๐-๖)

๑๔. แผนการศึกษา

๑๔.๑ แผนการศึกษา แบบ ๑.๑

ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด້วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๘๐๔ ๑๐๑ สัมมนามหาวิทยาลัยสงฆ์กับสังคมไทย	(๓)	๓	๐	๖
	๘๐๔ ๑๐๒ พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์	(๓)	๓	๐	๖
	๘๐๔ ๒๐๕ สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ	(๓)	๓	๐	๖
	xxx xxx เทคนิคการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ	(๓)	๓	๐	๖
วิชาเอก					
-	-	-	-	-	-

	วิชาเลือก ดุขฎฐฎนฎพณฎ	๖			
	รวมน้บหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่น้บหน่วยกิต	(๑๒)			

ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิชาบังคับ				
	xxx xxx การจัดการกิจการพระพุทธศาสนาในกลุ่ม ประเทศอาเซียน	(๓)	๓	๐	๖
	xxx xxx การปฏิรูปการบริหารกิจการคณะสงฆ์	(๓)	๓	๐	๖
	xxx xxx การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ชั้นสูงทางการจัดการ	(๓)	๓	๐	๖
	๐๐๐ ๙๐๖ วิชาสสนากรรมฐาน	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	-	-			
	วิชาเลือก				
	-	-			
	ดุขฎฐฎนฎพณฎ				
	๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎฐฎนฎพณฎ	๖			
	รวมน้บหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่น้บหน่วยกิต	(๑๒)			

ภาคการศึกษา ภาคฤดูร้อน

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๓	วิชาบังคับ				
	-	-			
	วิชาเอก				
	-	-			
	วิชาเลือก				

	- ดุชฎีนิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุชฎีนิพนธ์	- ๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๔	วิชาบังคับ				
	-				
	วิชาเอก	-			
	-	-			
	วิชาเลือก	-			
-					
-	ดุชฎีนิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุชฎีนิพนธ์	๑๕			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๕	วิชาบังคับ				
	-				
	วิชาเอก	-			
	-	-			
	วิชาเลือก	-			
-					
-	ดุชฎีนิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุชฎีนิพนธ์	๑๕			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

๑๔.๒ แผนการศึกษา แบบ ๒.๑

ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด້วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๘๐๔ ๑๐๑ สัมมนามหาวิทยาลัยสงฆ์กับ สังคมไทย	(๓)	๓	๐	๖
	๘๐๔ ๑๐๒ พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	๘๐๔ ๒๐๕ สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	xxx xxx เทคนิคการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ	๓	๓	๐	๖
วิชาเลือก					
ดุขฎฐฎีฎบฎญฎฑฎต	๖				
	รวมนับหน่วยกิต	๑๕			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๓			

ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด້วย ตนเอง
๒	วิชาบังคับ				
	xxx xxx การจัดการกิจการพระพุทธรศาสนาใน กลุ่มประเทศอาเซียน	๓	๓	๐	๖
	xxx xxx การปฏิรูปการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๓	๓	๐	๖
	xxx xxx การวางแผนและการจัดการเชิงกล ยุทธ์	๓	๓	๐	๖
	๐๐๐ ๙๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)	๓	๐	๖
	๐๐๐ ๙๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	๓	๓	๐	๖
วิชาเอก					
-					
วิชาเลือก					
-					
ดุขฎฐฎีฎนฎิพนฎฐ					
๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎฐฎีฎนฎิพนฎฐ	๖				

	รวมนับหน่วยกิต	๑๘			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๓			

ภาคการศึกษา ภาคฤดูร้อน

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๓	วิชาบังคับ				
	๘๐๔ ๒๐๘ ภาษาอังกฤษชั้นสูงสำหรับการจัดการ	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือก				
	xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
ดุชนิพนธ์					
๘๐๐ ๓๐๐ ดุชนิพนธ์	๖				
	รวมนับหน่วยกิต	๑๘			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๔	วิชาบังคับ				
	-				
	กลุ่มวิชา				
	-				
วิชาเอก					
-					
ดุชนิพนธ์					
๘๐๐ ๓๐๐ ดุชนิพนธ์	๖				
	รวมนับหน่วยกิต	๖			

	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			
--	-------------------	---	--	--	--

ภาคการศึกษาที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๕	วิชาบังคับ				
	- วิชาเอก	-			
	- วิชาเลือก	-			
	-	-			
	ดุชนิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุชนิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษา ภาคฤดูร้อน

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๖	วิชาบังคับ				
	- วิชาเอก	-			
	- วิชาเลือก	-			
	-	-			
	ดุชนิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุชนิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ของสถาบันการศึกษาต่างๆ มีอยู่มากมาย ในที่นี้ผู้วิจัยขอนำเสนอรายงานการวิจัยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรโดยใช้แบบจำลอง ชิปป(CIPP MODEL) ดังนี้

ณัฐมนต์ คมขำ^{๑๙} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับ โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก ด้านปัจจัย เบื้องต้นของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับอาจารย์ และนิสิต ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับ ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ด้าน กระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร และการวัดและ ประเมินผล มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความ เหมาะสมระดับมาก ด้านผลผลิตของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตขณะที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก

ภัทรพร อรัณยภา และคณะ^{๒๐} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร- บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๔) โดยใช้แบบจำลองชิปป (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินได้รับการประเมินจากประชากรทั้งหมดในระดับมาก ถึงมากที่สุดทั้งในเรื่องความชัดเจนของภาษาที่ใช้ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ สอดคล้องกับความ ต้องการของสังคมและเอกลักษณ์วิชาชีพ ส่วนโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม ทุกรายวิชา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาทันสมัยน่าสนใจและเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ทุกรายวิชา มีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบวิชาชีพพยาบาล ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่า จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่สอน อาจารย์ มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของ หลักสูตร มีทักษะในการเลือกเนื้อหา กิจกรรม วิธีการสอน รวมถึงการวัดผลประเมินผล สามารถสอน เชื่อมโยงความรู้ด้านทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ อาจารย์มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความตรงต่อเวลาทั้งใน การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านนักศึกษาพบว่า ความรู้พื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงพอกับการศึกษาในหลักสูตรนี้ นักศึกษามีความเชื่อมั่น และมีความถนัดในการเรียนวิชาชีพพยาบาล มีความรักและภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล มีความตั้งใจ

^{๑๙} ณัฐมนต์ คมขำ, “การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตร พ.ศ.๒๕๔๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา”, วารสารหลักสูตรและการสอน, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๔๙ - มีนาคม ๒๕๕๐) : ๑๐.

^{๒๐} ภัทรพร อรัณยภา และคณะ, “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๔)”, วารสารการพยาบาลและการศึกษา, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๑) : ๑๕ - ๑๖.

ศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เรียน นักศึกษาคิดว่าวิชาชีพพยาบาลมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อสังคม สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตรนี้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดีในระดับมาก ส่วนด้านปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนนั้นพบว่า หนังสือคู่มือหลักสูตร ห้องเรียน ห้องสมุด มีสถานที่เหมาะสม การให้บริการห้องสมุดดี มีตำรา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และคอมพิวเตอร์ เพียงพอระดับปานกลางถึงระดับมาก ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนพบว่า หุ่นจำลองต่างๆ และอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติในห้องสาธิต เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์และวิทยุเทปมีเพียงพอระดับปานกลาง สถานที่ฝึกปฏิบัติงานมีเพียงพอระดับมาก แต่ยานพาหนะมีเพียงพอรดับน้อย

ผลการประเมินกระบวนการผลิตเกี่ยวกับการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเหมาะสมและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในระดับมาก

ผลการประเมินผลผลิต พบว่า ผลผลิตจากหลักสูตรนี้มีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทาง วิชาชีพพยาบาลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สามารถประสานงานและให้ความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่นได้ มีเจตคติที่ดี รักและภูมิใจในวิชาชีพพยาบาลในระดับดี มีคุณธรรมจริยธรรมและ เคารพสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติการพยาบาลในระดับดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนา วิชาชีพพยาบาลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสารและสามารถปฏิบัติการพยาบาล ได้ทุกสถานการณ์ในระดับปานกลาง

สุดาพร ไชยะ^{๒๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยรวมและรายด้าน ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านประสิทธิผล ด้านผลกระทบ ด้าน ความยั่งยืน และด้านความสามารถในการขยายผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความสามารถในการขยายผล โดยเฉพาะเรื่อง ต้องการให้มีการดำเนินการ หลักสูตรนี้อยู่ต่อไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านปัจจัยนำเข้า โดยเฉพาะเรื่อง เนื้อหาวิชาที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสมที่จะช่วยให้นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สมบุรณ์ บุญฤทธิ์^{๒๒} ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศักราช ๒๕๓๘ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ- ราชวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ด้านบริบท ประเมินความเหมาะสมสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินความเหมาะสม สอดคล้องของปัจจัยเบื้องต้น คือ คณาจารย์ นิสิต และสิ่งประกอบอื่นๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ วัสดุ

^{๒๑} สุดาพร ไชยะ, “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์”, วารสารวิทยาจารย์, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๑๐ (สิงหาคม ๒๕๕๓).

^{๒๒} สมบุรณ์ บุญฤทธิ์, “การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช ๒๕๓๘ สาขาวิชาศาสนา และปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”, รายงานการวิจัย (สถาบันวิจัยพุทธ ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๗, บทคัดย่อ.

อุปกรณ์ หนังสือ ตำราและสื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ด้านกระบวนการ ประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านผลผลิต ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตชั้นปีที่ ๕ ที่กำลังปฏิบัติศาสนิกจามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และมีคุณลักษณะทั่วไปหรือไม่เพียงใด ด้านผลกระทบ ประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติศาสนิกของนิสิตชั้นปีที่ ๕ โดยประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารในมหาวิทยาลัย คณะสงฆ์/พระสังฆาธิการ และสังคม/องค์กร ต่อการปฏิบัติศาสนิกของนิสิตคณะพุทธศาสตร์ชั้นปีที่ ๕ ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท (Content) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก ทั้งในด้านความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และง่ายต่อความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวัน มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสมณสาธูปของผู้เรียน ด้านปัจจัยตัวป้อน (input) มีความเหมาะสมในระดับน้อย ทั้งในปัจจัยตัวป้อนด้านอาจารย์ นิสิต และส่วนประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการเรียน การสอน ด้านกระบวนการ (Process) มีความเหมาะสมในระดับน้อย ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะทั่วไปของผลผลิต ด้านผลกระทบ (Impact) มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะทั่วไป และความพึงพอใจที่ได้ใช้งานนิสิตปฏิบัติศาสนิก

ศศิธร ชิดน้าย และคณะ^{๒๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุตรดิตถ์ โดยใช้รูปแบบชิป (CIPP model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยแวดล้อมหรือบริบทของหลักสูตร คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวม มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และพระราชบัญญัติการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเกื้อหนุนในการจัดเรียนการสอนต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ โดยภาพรวมมีปริมาณพอเพียง คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการ อยู่ในระดับดี ยกเว้น โรงอาหาร ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และอินเทอร์เน็ตที่มีปริมาณไม่พอเพียง โดยคุณภาพและความสะดวกในการใช้บริการนั้น อยู่ในระดับพอใช้ถึงควรปรับปรุง ด้านกระบวนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้าน พบว่าสมรรถนะด้านวิชาชีพ และทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ขณะที่สมรรถนะสากล อยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะรายชั้นปีของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สมชาย ธัญธนกุล และวาริรัตน์ แก้วอุไร^{๒๔} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตร การศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท พบว่านโยบายที่ทางมหาวิทยาลัยนเรศวรกำหนดไว้ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และนิสิตที่กำลังเริ่มเข้าศึกษา มีความต้องการที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

^{๒๓} ศศิธร ชิดน้าย และคณะ, “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุตรดิตถ์”, รายงานการวิจัย (อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), ๒๕๔๘, บทคัดย่อ.

^{๒๔} สมชาย ธัญธนกุล และวาริรัตน์ แก้วอุไร, “การประเมินหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร”, รายงานการวิจัย (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร), ๒๕๔๘, บทคัดย่อ.

ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า นิสิต บัณฑิต และอาจารย์หรือวิทยากรที่สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ หลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและรูปแบบการจัดเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม มีความพร้อมและความเหมาะสมในส่วนของอาจารย์ นิสิต สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และบรรยากาศทางวิชาการ ด้านกระบวนการ พบว่า นิสิต และอาจารย์หรือวิทยากรที่สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของกระบวนการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนบัณฑิตมีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลผลิต พบว่า นิสิต บัณฑิต อาจารย์หรือวิทยากร และผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลกระทบของหลักสูตร พบว่า นิสิต บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

รัชนิวรรณ ขำประดิษฐ์ และอรพินธุ์ พูนนารณ^{๒๕} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ ด้านโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ ด้านเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ ด้านความทันสมัยของเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ ด้านการนำความรู้จากรายวิชาไปประยุกต์ใช้ ประโยชน์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวม และทุกข้อ ยกเว้นการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ซึ่งความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสมด้านปัจจัยสนับสนุนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ ยกเว้นการมีห้องทำงานนอกห้องเรียนอย่างน้อย ๑ ใน ๓ ของจำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ ด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและทุกข้อ

ภูษณิศาน นวลสกุล^{๒๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP Model) ประเมินใน ๔ ด้าน คือ ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัติของอาจารย์ วัสดุการศึกษา เอกสาร ตำราเรียน และอาคารสถานที่ ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ ประสิทธิภาพของบัณฑิตด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพด้านทักษะในการ

^{๒๕} รัชนิวรรณ ขำประดิษฐ์ และอรพินธุ์ พูนนารณ, “การประเมินหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์”, รายงานการวิจัย (อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), ๒๕๔๘, บทคัดย่อ.

^{๒๖} ภูษณิศาน นวลสกุล, “การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”, รายงานการวิจัย (อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี), ๒๕๕๐, บทคัดย่อ.

ทำงาน และด้านเจตคติในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็น ว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านกระบวนการมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านผลผลิต ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็น ว่า ประสิทธิภาพของบัณฑิต ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านทักษะในการทำงานไม่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นด้านเจตคติ ในการทำงานที่สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ และคณะ^{๒๗} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPPI Model) ของสต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินบริบทในด้านวัตถุประสงค์ พบว่าผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง ๕ ข้อ มีความชัดเจน เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต่างๆ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การประเมินปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างของหลักสูตรพบว่ามี ความเหมาะสม ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรพบว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านอาจารย์ผู้สอนพบว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ด้านนักศึกษาพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด และในด้านองค์ประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด การประเมินกระบวนการ ประกอบไปด้วย ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนพบว่ามี ความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านการวัดและ ประเมินผลพบว่ามี ความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด การประเมินผลผลิต ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมหาบัณฑิตมีความเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่มหาบัณฑิตทำงานอยู่ พบว่าส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก และกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาบัณฑิตที่ศึกษาต่อใน ระดับปริญญาเอก พบว่าส่วนใหญ่พบว่ามีความพอใจอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และการประเมินผล กระทบ พบว่ากลุ่มมหาบัณฑิตมีความเห็นว่าตนเองสามารถนำความรู้ ทักษะประสบการณ์ ที่ได้รับการ ศึกษาในหลักสูตรนี้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก

ปรมัตถ์ปัญช์ชัย ต้องประสงค์ และคณะ^{๒๘} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒ ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

^{๒๗} ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ และคณะ, “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์”, รายงานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร), ๒๕๕๒, บทคัดย่อ.

^{๒๘} ปรมัตถ์ปัญช์ชัย ต้องประสงค์ และคณะ, “การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒”, รายงานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต), ๒๕๕๓, บทคัดย่อ.

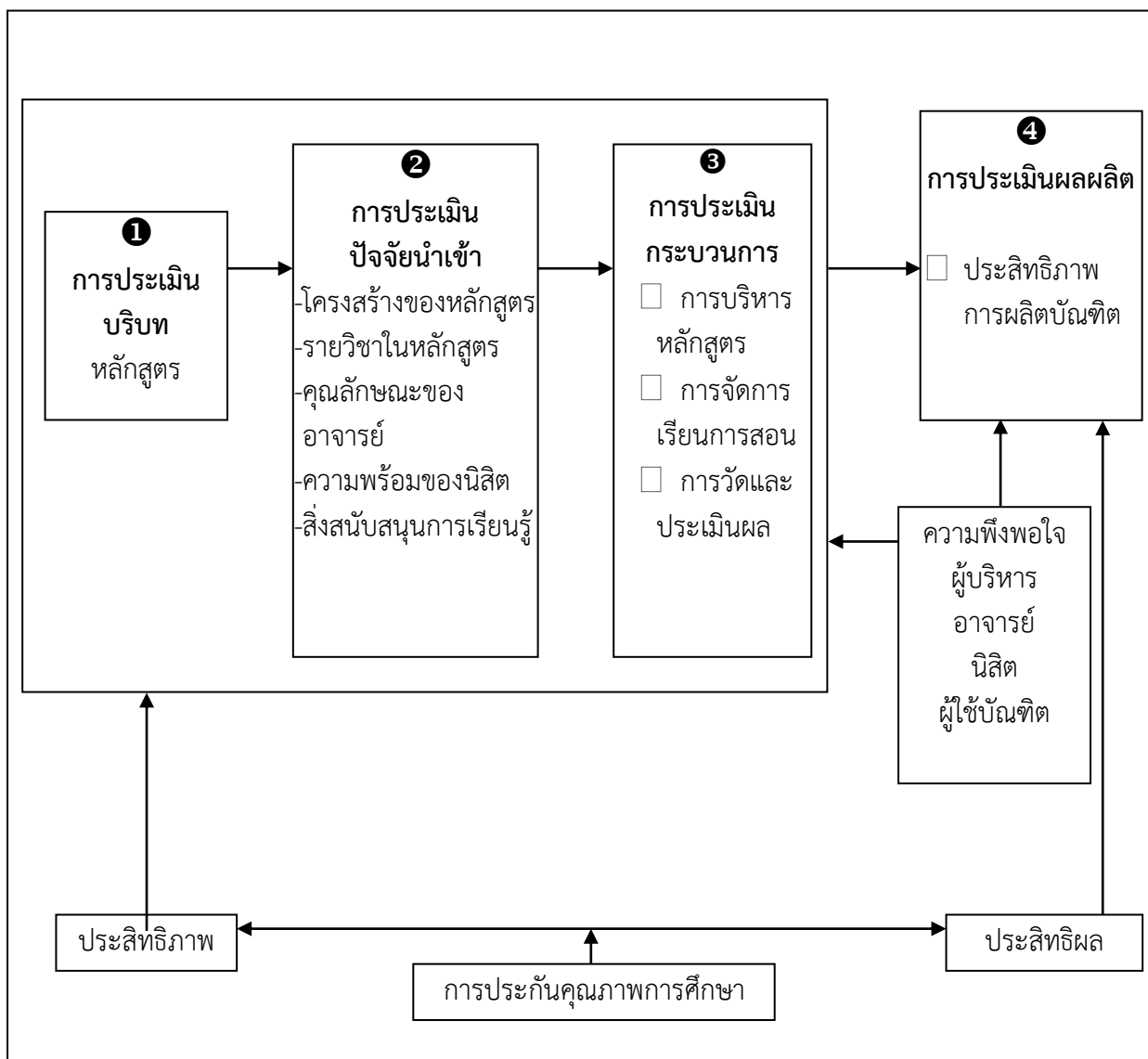
ด้านปัจจัยเบื้องต้น นักศึกษาส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายในสาขาศิลป์ – คำนวณ ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตร อยู่ระหว่าง ๒.๕๐ – ๒.๙๙ ด้วยระบบโควตา ส่วนด้านคุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่จบทางด้านบริหารธุรกิจและคอมพิวเตอร์โดยมีประสบการณ์ด้านงานวิจัยและการบริการวิชาการค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงถึงความพร้อมของบุคลากรที่จะใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ตามภารกิจหลักที่คณะกรรมการหลักสูตรต้องดำเนินงานด้านการบริหาร การสอนการวิจัยและการกิจวิชาการด้านอื่นๆ จึงส่งผลให้ภาระงานต่อสัปดาห์ ของอาจารย์ผู้สอนมีภาระงานจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาตามความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคลได้อย่างละเอียด ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ ได้แก่กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์จากการบริหารและบริการของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลลัพธ์ ได้แก่สมรรถนะของนักศึกษา และการบริการวิชาการให้กับหน่วยงานภายนอก อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในด้านสมรรถนะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริการวิชาการให้กับหน่วยงานภายนอกมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลาง

อัญชลี ไสยวรรณ และคณะ^{๒๙} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการปฐมวัยศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทพบว่า ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าพบว่าจำนวนหน่วยกิตและเวลา เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและส่งผลให้นักศึกษาได้รับประโยชน์ในชีวิตประจำวันและมหาบัณฑิตได้รับประโยชน์ในการปฏิบัติงาน จัดการบริการต่างๆ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการใช้อุปกรณ์ต่างๆ อยู่ในระดับในระดับมาก นักศึกษามีคุณภาพในระดับมาก ผลการประเมินด้านกระบวนการพบว่า คุณภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ จัดการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินด้านผลผลิตพบว่า ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะมหาบัณฑิตของผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด การติดตามผลภาวะการมีงานทำของมหาบัณฑิต พบว่า ปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนร้อยละ ๘๔ หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานยอมรับความสามารถในการปฏิบัติงานในระดับมากร้อยละ ๗๙ มหาบัณฑิตประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการปฐมวัยศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ผลลัพธ์ตามดัชนีบ่งชี้มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการปฐมวัยศึกษาบรรลุเป้าหมายทุกดัชนีบ่งชี้

^{๒๙} อัญชลี ไสยวรรณ และคณะ, “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการปฐมวัยศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร”, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน โดยมุ่งประเมินใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต ตามรูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP MODEL) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มประชากร
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มประชากร

๓.๑.๑ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒ ท่าน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร มีประสบการณ์ในการประเมินหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือมีคุณวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการประเมินหลักสูตร ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีตำแหน่งทางวิชาการจากผลงานทางวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ ท่าน เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือมีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๓.๑.๒ ผู้บริหาร ได้แก่ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา ผู้อำนวยการหลักสูตร จำนวน ๔ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๓.๑.๓ อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เริ่มจัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ – ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกรายวิชา จำนวน ๑๐ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๓.๑.๔ นิสิต ได้แก่ นิสิตในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เริ่มเข้ารับการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๘ (ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็น นิสิตชั้นปีที่ ๑) แบบ ๑.๑ จำนวน ๑๐ รูป/คน และแบบ ๒.๑ จำนวน ๑๙ รูป/คน รวมทั้งสิ้น ๒๙ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๓.๑.๕ ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เริ่ม

จัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๒ รูป/คน ศึกษาจากกลุ่มประชากร

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยสร้างใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ๒ ประเภท ดังนี้

๓.๒.๑ แบบประเมินความสัมพันธ์ สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบท จำนวน ๑ ชุด

แบบประเมินชุดนี้ ใช้ประเมินความสัมพันธ์ สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบท

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่านที่ได้รับการคัดเลือก แบบประเมินพัฒนาจากแบบการหา

ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะพิจารณาว่า ข้อมูลของหลักสูตรในแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับบริบทต่างๆ หรือไม่อย่างไร ถ้ามีความสอดคล้องผู้ทรงคุณวุฒิจะให้ค่าเป็น “+๑” แต่ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่มีความสอดคล้องจะให้ค่าเป็น “-๑” และในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องหรือไม่ก็จะให้ค่าเป็น “๐”

๓.๒.๒ แบบประเมิน จำนวน ๔ ชุด

แบบประเมินทั้ง ๔ ชุดนี้ จำแนกผู้ตอบแบบประเมินเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ ชุดที่ ๑ ผู้บริหาร ชุดที่ ๒ อาจารย์ ชุดที่ ๓ นิสิต และชุดที่ ๔ ผู้ใช้บัณฑิต มีรายละเอียดของแบบประเมินแต่ละชุด ดังนี้

๑) แบบประเมินสำหรับผู้บริหาร แบ่งออกเป็น ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ ๒ - ๕ เป็นแบบประเมินหลักสูตรทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๕ หมายถึง ระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับมาก

๓ หมายถึง ระดับปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับน้อย

๑ หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

๒) แบบประเมินสำหรับอาจารย์ แบ่งออกเป็น ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ ๒ - ๕ เป็นแบบประเมินหลักสูตรทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ

๓) แบบประเมิน สำหรับนิสิต แบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ ๒ - ๔ เป็นแบบประเมินหลักสูตรทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิอร์ท (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ

๔) แบบประเมิน สำหรับผู้ใช้บัณฑิต แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิอร์ท (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ

๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย เพื่อการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

๓.๓.๒ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยสร้างเป็นแบบประเมินด้านต่างๆ ได้แก่ แบบประเมินด้านบริบท แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้า แบบประเมินด้านกระบวนการและแบบประเมินด้านผลผลิต

๓.๓.๓ ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและด้านการวิจัย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องตรงประเด็นในเรื่องที่จะศึกษาวิจัย รวมทั้งพิจารณาสำนวนภาษา ความชัดเจนของข้อคำถาม ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง ๐.๖๐ ถึง ๑.๐๐ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความชัดเจนและสอดคล้องกับประเด็นในเรื่องที่จะวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและด้านการวิจัยที่ตรวจสอบแบบประเมินดังกล่าวได้แก่

๑) พระศรีคัมภีร์ญาณ รศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

๒) พระครูสังฆรักษ์กิตติพงษ์ สิริวฑฒโน ผศ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

๓) รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการประเมินผล

๔) ผศ.ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

๕) ดร.ดิเรก สุวรรณเศียร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

๓.๓.๔ นำแบบประเมินสำหรับอาจารย์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้กลุ่มทดลองเป็นอาจารย์จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น = .๙๐๔ ส่วนแบบประเมินสำหรับนิสิตนำไปทดลองกับนิสิตของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน ๓๐ รูป/คน ตอบแบบประเมินแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น = .๘๗๒ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงสามารถนำไปใช้ในการประเมินเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ได้

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ สํารวจจำนวนผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ของหลักสูตร

๓.๔.๒ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน เพื่อประเมินบริบทของหลักสูตร ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ๒ ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ๓ ท่าน

๓.๔.๓ แจกแบบประเมินหลักสูตรแก่กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ทั้งหมดที่สอนในหลักสูตร ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ - ๔ และนิสิตชั้นปีที่ ๔ ของหลักสูตร ในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

๓.๔.๔ แจกแบบประเมินหลักสูตรแก่ผู้ใช้บัณฑิต ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๙

๓.๔.๕ รวบรวมแบบประเมินกลับคืนเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์แบบประเมินความสัมพันธ์ สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบท โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ในหลักการเดียวกันกับการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = index of items objective congruence) โดยกำหนดให้คะแนนค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน +๑ หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

คะแนน ๐ หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องหรือไม่

คะแนน -๑ หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

นำคะแนนการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณดัชนีความสอดคล้องจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง คะแนนรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

โดยกำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือมีค่าตั้งแต่ ๐.๐๕ ขึ้นไป และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน คณะผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สมบูรณ์ทั้งหมด ไปวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้ร้อยละ (Percentage)

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้าน ผลผลิต ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นค่าทางสถิติ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจาก เครื่องคอมพิวเตอร์ การให้ค่าคะแนนของแต่ละระดับ และเกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล เป็นไปตามเกณฑ์ของ Likert (Likert scale) ดังนี้

คะแนน ๕ หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน ๔ หมายถึง ระดับมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน ๒ หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน ๑ หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๑- ๕.๐๐ หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

๓) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ใช้วิธีการประมวลความคิดเห็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งประเมินและศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP MODEL) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) ประกอบด้วย

- ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
- ๔.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท
- ๔.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า
- ๔.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ
- ๔.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต
- ๔.๖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) ประกอบด้วย

- ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
- ๔.๘ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท
- ๔.๙ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า
- ๔.๑๐ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ
- ๔.๑๑ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต
- ๔.๑๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑)

- ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
 - ๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ๔.๑.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร
 - ๔.๑.๓ ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์
 - ๔.๑.๔ ข้อมูลทั่วไปของนิสิต
 - ๔.๑.๕ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	-	-
- คฤหัสถ์	๕	๑๐๐.๐
ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๑	๒๐.๐
- ๕ - ๑๐ ปี	๓	๖๐.๐
- ๑๐ ปีขึ้นไป	๑	๒๐.๐
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาโท	-	-
- ปริญญาเอก	๕	๑๐๐.๐
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- ศาสตราจารย์	๑	๒๐.๐
- รองศาสตราจารย์	๒	๔๐.๐
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	๑	๒๐.๐
- อาจารย์	๑	๒๐.๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรองศาสตราจารย์ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ รองลงมาคือ ศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอาจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

๔.๑.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร
 ตารางที่ ๒ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต		
- คฤหัสถ์	๔	๑๐๐.๐
ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๓	๗๕.๐
- ๕ - ๑๐ ปี		
- ๑๐ ปีขึ้นไป	๑	๒๕.๐
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี		
- ปริญญาโท		
- ปริญญาเอก	๔	๑๐๐.๐
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- ศาสตราจารย์		
- รองศาสตราจารย์		
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	๑	๒๕.๐
- อาจารย์	๓	๗๕.๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า ผู้บริหารทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

๔.๑.๓ ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์
 ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	๖	๖๐.๐
- คฤหัสถ์	๔	๔๐.๐
ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๑๐	๑๐๐.๐
- ๕ - ๑๐ ปี		
- ๑๐ ปีขึ้นไป		
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี		
- ปริญญาโท		
- ปริญญาเอก	๑๐	๑๐๐.๐
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- ศาสตราจารย์		
- รองศาสตราจารย์		
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์		
- อาจารย์	๑๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๓ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ คฤหัสถ์ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ทั้งหมดเป็นอาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

๔.๑.๔ ข้อมูลทั่วไปของนิสิต

ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนิสิต แบบ ๑.๑

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	๘	๑๐๐.๐
- ศฤหันธ์		
เพศ		
- ชาย	๘	๑๐๐.๐
- หญิง		
อายุ		
- ต่ำกว่า ๓๐ ปี		
- ๓๑ - ๔๐ ปี	๓	๓๗.๕
- ๔๑ - ๕๐ ปี	๓	๓๗.๕
- ๕๑ ปีขึ้นไป	๒	๒๕.๐
สถานะการประกอบอาชีพ		
- มีอาชีพ	๒	๒๕.๐
- ไม่มีอาชีพ	๖	๗๕.๐

จากตารางที่ ๔ พบว่า นิสิตทั้งหมดเป็นบรรพชิต จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ เป็นเพศชาย จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ และมีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ สุดท้ายคือมีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ด้านสถานะการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ และมีอาชีพ จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

๔.๑.๕ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต
 ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	๖	๕๐.๐
- คฤหัสถ์	๖	๕๐.๐
ประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๑	๘.๓
- ๕ - ๑๐ ปี	๑๑	๙๑.๗
- ๑๐ ปีขึ้นไป		
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี		
- ปริญญาโท	๑๐	๘๓.๓
- ปริญญาเอก	๒	๑๖.๗

จากตารางที่ ๕ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐ และเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐

ด้านประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์ ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๗ สุกท้ายคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ตามลำดับ

ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ สุกท้ายคือระดับปริญญาเอก จำนวน ๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท

๔.๒.๑ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริบทของหลักสูตร

๔.๒.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร

๔.๒.๑ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริบทของหลักสูตร

ตารางที่ ๖ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริบทของหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	รวม	ค่า IOC	ความหมาย
๑	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของคณะ	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับความต้องการของประเทศ	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับความต้องการของท้องถิ่น	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	มีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
	เฉลี่ย	๕.๐	๑.๐๐	ใช้ได้

จากตารางที่ ๖ พบว่า การประเมินความสัมพันธ์ สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบทโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม มีผลคะแนนเฉลี่ย ๕.๐๐ แสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้อง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าความสอดคล้องมากที่สุดเท่ากันทุกข้อ

๔.๒.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร
 ตารางที่ ๗ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๑ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญ ในพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และ วิจัยวิชาการด้านพระพระพุทธศาสนาได้อย่าง แตกฉาน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๓	๐.๔๒๙	๔.๖๓	๐.๕๑๘
	- สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและ ในชีวิตประจำวันได้	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๔.๖๓	๐.๕๑๘
	- มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม และชุมชน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๔๗๑	๔.๖๓	๐.๕๑๘
	- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๘๑๖	๔.๖๓	๐.๕๑๘
๒	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา	๔.๐๘	๐.๑๖๗	๔.๒๓	๐.๔๔๖	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	- สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและใน ชีวิตประจำวันได้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๔๐	๐.๕๑๖	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	- มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม และชุมชน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๔.๗๕	๐.๔๖๓
๓	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำพุทธธรรมไป ประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนา ชีวิตและสังคม	๔.๐๘	๐.๑๖๗	๔.๐๐	๐.๗๓๗	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	- สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและใน ชีวิตประจำวันได้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๗๓๘	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	- มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม และชุมชน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๙๔๓	๔.๗๕	๐.๔๖๓
	รวม	๔.๑๔	๐.๒๗๘	๔.๐๙	๐.๕๐๗	๔.๗๑	๐.๔๕๒
	รวมทั้งสิ้น	$\mu = ๔.๓๒$		$\sigma = ๐.๕๒๘$			
	ภาพรวมทั้งสิ้น	$\mu = ๔.๓๒$		$\sigma = ๐.๕๒๘$			

จากตารางที่ ๗ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรพุทธศาสตร
ดุขฎฐิบัณทิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ด้านบริบทของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\mu = ๔.๓๒$, $\sigma = ๐.๕๒๘$)

๔.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

- ๔.๓.๑ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านโครงสร้างหลักสูตร
- ๔.๓.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร
- ๔.๓.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านคุณลักษณะของอาจารย์
- ๔.๓.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความพร้อมของนิสิต
- ๔.๓.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๔.๓.๑ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านโครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ ๘ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ๕๔ หน่วยกิต	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๗๐๗	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๒	หมวดวิชาบังคับ ๒๗ หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๔๐	๐.๖๙๙	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๓	วิทยานิพนธ์ ๕๔ หน่วยกิต	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๕๒๗	๓.๖๓	๐.๕๑๘
๔	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตลอดหลักสูตร ๔๕ วัน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๕๒๗	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๕	ชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบการศึกษา	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๔.๕๐	๐.๕๓๕
รวม		๔.๒๐	๐.๔๐๐	๔.๔๔	๐.๔๗๙	๓.๘๘	๐.๔๒๗
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๑๙$		$\sigma = ๐.๔๙๙$			
ภาพรวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๑๙$		$\sigma = ๐.๔๙๙$			

จากตารางที่ ๘ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๙$, $\sigma = ๐.๔๙๙$)

๔.๓.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร

ตารางที่ ๙ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
ความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร							
๑	ความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	๔.๕๐	๐.๕๗๗	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๔.๑๓	๐.๓๕๔
๒	รายวิชาแต่ละรายวิชา เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๓	รายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๔๐	๐.๕๑๖	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๔	มีการจัดลำดับรายวิชาในการเรียนได้เหมาะสม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๔.๐๐	๐.๐๐๐
รวม		๔.๑๙	๐.๒๓๙	๔.๒๘	๐.๔๗๘	๔.๐๓	๐.๐๘๘
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๑๗$		$\sigma = ๐.๓๔๘$			
ความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร							
หมวดวิชาบังคับ ๙ รายวิชา ไม่นับหน่วยกิต							
๕	๘๐๔ ๑๐๑ สัมมนามหาวิทยาลัยสงฆ์กับสังคมไทย	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๗๐	๐.๔๘๓	๔.๒๕	๐.๔๖๓
๖	๘๐๔ ๑๐๓ สัมมนาการศึกษาค้นคว้าระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๔.๒๕	๐.๔๖๓
๗	๘๐๕ ๑๐๑ สัมมนาการจัดการเชิงพุทธ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๔.๒๕	๐.๔๖๓
๘	๘๐๔ ๑๐๒ พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๘๘	๐.๓๕๔
๙	๘๐๔ ๒๐๖ นโยบายศาสตร์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๔.๓๘	๐.๕๑๘
๑๐	๘๐๔ ๑๐๔ สัมมนาเทคนิคการวิจัยขั้นสูง	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๘๘	๐.๓๕๔
๑๑	๘๐๔ ๒๐๘ ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการจัดการ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๔.๖๓	๐.๕๑๘
๑๒	๘๐๔ ๒๐๗ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๓๐	๐.๔๘๓	๔.๓๘	๐.๕๑๘
๑๓	๐๐๐ ๙๐๖ วิชาศาสนากรมฐาน	๔.๕๐	๐.๕๗๗	๔.๙๐	๐.๓๑๖	๔.๓๘	๐.๕๑๘
วิทยานิพนธ์ ๕๔ หน่วยกิต							
๑๔	๘๐๐ ๓๐๐ วิทยานิพนธ์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๖๐	๐.๕๑๖	๔.๓๘	๐.๕๑๘
รวม		๔.๑๕	๐.๑๒๙	๔.๓๓	๐.๒๗๙	๔.๔๖	๐.๓๘๕
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๓๔$		$\sigma = ๐.๓๑๒$			
ภาพรวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๒๕$		$\sigma = ๐.๒๓๔$			

จากตารางที่ ๙ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๒๕$, $\sigma = ๐.๒๓๔$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

๑. ด้านความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๔$, $\sigma = ๐.๓๑๒$)

๒. ด้านความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๗$,

$\sigma = ๐.๓๔๘$)

๔.๓.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านคุณลักษณะของอาจารย์

ตารางที่ ๑๐ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณลักษณะของอาจารย์

ที่	คุณสมบัติอาจารย์	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	อาจารย์มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้และความเข้าใจในรายวิชาที่สอนตามหลักสูตรนี้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๒	อาจารย์สามารถวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๔.๐๐	๐.๓๕๖
๓	อาจารย์สามารถบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๓๓๘	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๔	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาไทย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๙๙๓	๔.๐๐	๐.๓๕๖
๕	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาต่างประเทศ	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๓.๗๐	๐.๙๙๙	๓.๘๘	๐.๘๓๕
๖	อาจารย์สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๕๐	๐.๕๒๗	๓.๕๐	๐.๕๓๕
๗	อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๓.๘๘	๐.๓๕๔
๘	อาจารย์สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๘๑๖	๓.๖๓	๐.๕๑๘
๙	อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๓.๘๘	๐.๓๕๔
๑๐.	อาจารย์สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตด้านวิชาการและวิชาชีพ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๓.๖๓	๐.๕๑๘
๑๑.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีคุณวุฒิเหมาะสม	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๔.๑๓	๐.๖๔๑
๑๒.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีตำแหน่งทางวิชาการเหมาะสม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๘๘	๐.๖๔๑
๑๓.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๘๘	๐.๖๔๑
๑๔.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เวลาที่เพียงพอในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๘๘	๐.๖๔๑
๑๕.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาอย่างชัดเจนและมีประโยชน์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๘๘	๐.๘๓๕
รวม		๓.๙๖	๐.๐๔๗	๓.๙๖	๐.๕๗๘	๓.๘๘	๐.๔๖๔
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๙๒$		$\sigma = ๐.๔๖๕$			

จากตารางที่ ๑๐ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณลักษณะของอาจารย์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๙๒$, $\sigma = ๐.๔๖๕$)

๔.๓.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความพร้อมของนิสิต

ตารางที่ ๑๑ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความพร้อมของนิสิต

ที่	ความพร้อมของนิสิต	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	นิสิตมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๖๐	๐.๖๙๙	๔.๑๓	๐.๖๔๑
๒	นิสิตมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๔๒๒	๔.๑๓	๐.๖๔๑
๓	นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๔๒๒	๔.๓๘	๐.๗๔๔
๔	นิสิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๗๐	๐.๖๗๕	๔.๑๓	๐.๖๔๑
๕	นิสิตมีนิสัยรักการเรียนรู้และกระตือรือร้นในการศึกษา	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๔.๓๘	๐.๗๔๔
๖	นิสิตมีความประพฤติเรียบร้อย/เหมาะสมกับสมณสา रूप	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๓	๐.๘๓๕
๗	นิสิตมีเวลาในการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสูตร	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๓.๗๐	๐.๖๗๕	๔.๑๓	๐.๖๔๑
๘	นิสิตสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานิสิต	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๓๑๖	๔.๐๐	๐.๗๕๖
๙	นิสิตมีความมั่นใจต่อความรู้ ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนี้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๓๑๖	๔.๑๓	๐.๖๔๑
๑๐	นิสิตมีความภาคภูมิใจในการเข้ามาศึกษาตามหลักสูตรนี้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๔.๓๘	๐.๗๔๔
รวม		๓.๙๕	๐.๑๐๐	๓.๘๓	๐.๓๘๐	๔.๑๙	๐.๖๓๓
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๙๘$		$\sigma = ๐.๔๗๓$			

จากตารางที่ ๑๑ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของนิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๙๘$, $\sigma = ๐.๔๗๓$)

๔.๓.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ตารางที่ ๑๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ที่	สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	ความพอเพียงของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๓.๓๘	๐.๕๑๘
๒	ความเหมาะสมของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๓.๓๘	๐.๕๑๘
๓	ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ การศึกษา	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๓.๕๐	๐.๕๓๕
๔	ความเหมาะสมและทันสมัยของหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราตามหลักสูตร	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๓.๖๓	๐.๕๑๘
๕	ความทันสมัยของสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในหลักสูตร	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๖๐	๐.๘๔๓	๓.๓๘	๐.๕๑๘
๖	ความสะดวกรวดเร็วของบริการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๗๓๘	๓.๓๘	๐.๕๑๘
๗	ความพอเพียงของจำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๓.๕๐	๐.๙๗๒	๓.๒๕	๐.๔๖๓
๘	ความสะดวกและรวดเร็วของการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๕๐	๐.๕๓๕
๙	การส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๑.๐๓๓	๓.๒๕	๐.๔๖๓
๑๐	การจัดบริการที่จำเป็น เช่น ทุนการศึกษาการบริการอนามัย หอพัก ที่พักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรม สถานที่ออกกำลังกาย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๓.๓๘	๐.๕๑๘
รวม		๔.๑๓	๐.๓๒๐	๓.๘๘	๐.๖๖๑	๓.๔๐	๐.๔๒๑
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๗๕$		$\sigma = ๐.๕๘๕$			

จากตารางที่ ๑๒ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๕$, $\sigma = ๐.๕๘๕$)

๔.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ

๔.๔.๑ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร

๔.๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

๔.๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

๔.๔.๑ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร

ตารางที่ ๑๓ ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตร

ที่	กระบวนการบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		อาจารย์	
		μ	σ	μ	σ
๑	อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๐.๘๒๓
๒	มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๗๐๗
๓	มีรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ. ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๗๐๗
๔	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๑.๐๕๙
๕	มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๑.๐๕๙
๖	อาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๑.๑๓๕
๗	อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๑.๑๖๐
๘	จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๔๐	๐.๘๔๓

ที่	กระบวนการบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		อาจารย์	
		μ	σ	μ	σ
๙	ภาระงานสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงในหลักสูตรมีความเหมาะสม	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๔๐	๐.๘๔๓
๑๐	การบริหารหลักสูตร ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเหมาะสม	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๐.๘๒๓
รวม		๔.๔๘	๐.๓๖๙	๔.๓๕	๐.๘๗๕
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๓๘$		$\sigma = ๐.๗๕๑$	

จากตารางที่ ๑๓ พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตรสูตรพุทธศาสตร์ดุสิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๘$, $\sigma = ๐.๗๕๑$)

๔.๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ ๑๔ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

ที่	การจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	การจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๙๔๓	๓.๘๘	๐.๓๕๔
๒	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๓	การสอนและการศึกษาค้นคว้าเน้นใช้ภาษาอังกฤษ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๗๐	๐.๙๔๙	๓.๘๘	๐.๓๕๔
๔	การจัดการเรียนการสอนเน้นและส่งเสริมกระบวนการวิจัย	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๕	การจัดการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาทักษะการคิด	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๘๑๖	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๖	การส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๗	การกำกับติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๘	การให้ความรู้และเตรียมความพร้อมในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๓.๘๘	๐.๓๕๔
รวม		๔.๑๖	๐.๔๐๐	๓.๙๖	๐.๖๙๐	๓.๘๓	๐.๓๒๐
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๙๕ \quad \sigma = ๐.๕๒๔$					

จากตารางที่ ๑๔ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๙๕$, $\sigma = ๐.๕๒๔$)

๔.๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

ตารางที่ ๑๕ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล

ที่	การวัดและประเมินผล	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๗๓๘	๓.๘๘	๐.๓๕๔
๒	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๓	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๖๓๒	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๔	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๕	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๗๕	๐.๔๖๓
๖	เกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์มีความชัดเจน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๔๗๑	๓.๗๕	๐.๔๖๓
รวม		๔.๐๘	๐.๑๖๗	๓.๙๓	๐.๕๓๔	๓.๗๗	๐.๓๓๓
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๙๐ \quad \sigma = ๐.๔๒๐$					

จากตารางที่ ๑๕ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๙๐$, $\sigma = ๐.๔๒๐$)

๔.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต

ตารางที่ ๑๖ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”

ที่	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน TQF				
ด้านคุณธรรมจริยธรรม				
๑	มีวินัย	๔.๐๐	๐.๔๒๖	มาก
๒	มีความอดทน	๔.๐๘	๐.๕๑๕	มาก
๓	มีความซื่อสัตย์	๓.๗๕	๐.๗๕๔	มาก
๔	เสียสละเพื่อส่วนรวม	๓.๙๒	๐.๕๑๕	มาก
๕	ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
รวม		๓.๙๐	๐.๔๗๙	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๙๐	๐.๔๗๙	มาก
ด้านความรู้				
๖	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	๓.๕๐	๐.๕๒๒	ปานกลาง
๗	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๘	ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในสาขาวิชา	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
๙	มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล	๓.๖๗	๐.๖๕๑	มาก
๑๐	เข้าใจในงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย	๓.๙๒	๐.๕๑๕	มาก
รวม		๓.๖๘	๐.๔๐๔	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๖๘	๐.๔๐๔	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา				
๑๑	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพกับงานที่ได้รับมอบหมาย	๓.๗๕	๐.๘๖๖	มาก
๑๒	ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ	๔.๐๐	๐.๖๐๓	มาก
๑๓	ความสามารถในการวางแผนการทำงาน	๓.๙๒	๐.๖๖๙	มาก
๑๔	การตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	๓.๖๗	๐.๖๕๑	มาก
๑๕	ความสามารถในการเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	๓.๖๗	๐.๗๗๘	มาก
รวม		๓.๘๐	๐.๕๘๕	มาก

ที่	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
รวมทั้งสิ้น		๓.๘๐	๐.๕๘๕	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
๑๖	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๑๗	ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับระบบการทำงาน	๓.๘๓	๐.๗๑๘	มาก
๑๘	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๔.๐๘	๐.๕๑๕	มาก
๑๙	รับผิดชอบจัดการงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๒๐	ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน	๓.๕๐	๐.๖๗๔	ปานกลาง
รวม		๓.๘๒	๐.๔๙๓	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๘๒	๐.๔๙๓	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
๒๑	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้หลักเหตุผล	๔.๐๘	๐.๖๖๙	มาก
๒๒	ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	๓.๖๗	๐.๔๙๒	มาก
๒๓	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร	๓.๖๗	๐.๔๙๒	มาก
๒๔	ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการติดต่อสื่อสาร	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๒๕	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓.๖๗	๐.๔๙๒	มาก
รวม		๓.๗๘	๐.๔๓๙	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๗๘	๐.๔๓๙	มาก
อัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”				
๒๖	มีสติ ไตร่ตรอง ไม่หลงมัวเมาสิ่งชั่วๆ	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๒๗	ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและตรงไปตรงมา	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
๒๘	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๒๙	เพื่อแม่แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๓๐	ฝึกเจริญสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๓๑	ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๓๒	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างพุทธศาสนิกชนที่ดี	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
๓๓	อธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจหลักคำสอนทาง	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก

ที่	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
	พระพุทธศาสนา			
๓๔	ชักชวนให้คนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา	๓.๕๘	๐.๖๖๙	มาก
๓๕	อธิบายให้คนรอบข้างและสังคมเข้าใจสถานการณ์ที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา	๓.๗๕	๐.๔๕๒	มาก
๓๖	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านพระพุทธศาสนาในโอกาสต่าง ๆ	๓.๖๗	๐.๖๕๑	มาก
๓๗	เป็นผู้นำในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา	๓.๔๒	๐.๖๖๙	ปานกลาง
	รวม	๓.๖๗	๐.๓๕๕	มาก
	รวมทั้งสิ้น	๓.๖๘	๐.๓๘๙	มาก
	ภาพรวมทั้งหมด	๓.๗๘	๐.๓๘๐	มาก

จากตารางที่ ๑๖ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๘$, $\sigma = ๐.๓๘๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๔.๖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

- ๔.๖.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปริบท
- ๔.๖.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า
- ๔.๖.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ
- ๔.๖.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิต

๔.๖.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปริบท

หลักสูตรมีความเหมาะสมเข้ากับบริบทของมหาวิทยาลัยและรองรับกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ พระสังฆาธิการ

๔.๖.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

ควรเพิ่มรายวิชาสมัยใหม่

ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับพระไตรปิฎก หรือการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๔.๖.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ

ควรเน้นกระบวนการคัดเลือกนิสิตใหม่ที่เหมาะสม

๔.๖.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิตโดยผู้ใช้บัณฑิต

-

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) ประกอบด้วย

๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๔.๗.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔.๗.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

๔.๗.๓ ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

๔.๗.๔ ข้อมูลทั่วไปของนิสิต

๔.๗.๕ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

๔.๗.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ ๑๗ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	-	-
- คฤหัสถ์	๕	๑๐๐.๐
ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๑	๒๐.๐
- ๕ - ๑๐ ปี	๓	๖๐.๐
- ๑๐ ปีขึ้นไป	๑	๒๐.๐
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาโท	-	-
- ปริญญาเอก	๕	๑๐๐.๐
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- ศาสตราจารย์	๑	๒๐.๐
- รองศาสตราจารย์	๒	๔๐.๐
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	๑	๒๐.๐
- อาจารย์	๑	๒๐.๐

จากตารางที่ ๑๗ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรองศาสตราจารย์ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ รองลงมาคือ ศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอาจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

๔.๗.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร
 ตารางที่ ๑๘ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต		
- คฤหัสถ์	๔	๑๐๐.๐
ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๓	๗๕.๐
- ๕ - ๑๐ ปี		
- ๑๐ ปีขึ้นไป	๑	๒๕.๐
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี		
- ปริญญาโท		
- ปริญญาเอก	๔	๑๐๐.๐
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- ศาสตราจารย์		
- รองศาสตราจารย์		
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	๑	๒๕.๐
- อาจารย์	๓	๗๕.๐

จากตารางที่ ๑๘ พบว่า ผู้บริหารทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

๔.๗.๓ ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์
 ตารางที่ ๑๙ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	๖	๖๐.๐
- คฤหัสถ์	๔	๔๐.๐
ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๑๐	๑๐๐.๐
- ๕ - ๑๐ ปี		
- ๑๐ ปีขึ้นไป		
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี		
- ปริญญาโท		
- ปริญญาเอก	๑๐	๑๐๐.๐
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- ศาสตราจารย์		
- รองศาสตราจารย์		
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์		
- อาจารย์	๑๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑๙ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ คฤหัสถ์ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ทั้งหมดเป็นอาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

๔.๗.๔ ข้อมูลทั่วไปของนิสิต

ตารางที่ ๒๐ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนิสิต แบบ ๒.๑

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	๑๙	๑๐๐.๐
- ศฤหันธ์		
เพศ		
- ชาย	๑๙	๑๐๐.๐
- หญิง		
อายุ		
- ต่ำกว่า ๓๐ ปี		
- ๓๑ - ๔๐ ปี	๓	๑๕.๘
- ๔๑ - ๕๐ ปี	๘	๔๒.๑
- ๕๑ ปีขึ้นไป	๘	๔๒.๑
สถานะการประกอบอาชีพ		
- มีอาชีพ	๑๙	๑๐๐.๐
- ไม่มีอาชีพ		

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า นิสิตทั้งหมดเป็นบรรพชิต จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ เป็นเพศชาย จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑ และมีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑ สุดท้ายคือมีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ ตามลำดับ

ด้านสถานะการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

๔.๗.๕ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต
 ตารางที่ ๒๑ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

รายการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
- บรรพชิต	๖	๕๐.๐
- คฤหัสถ์	๖	๕๐.๐
ประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร		
- ต่ำกว่า ๕ ปี	๑	๘.๓
- ๕ - ๑๐ ปี	๑๑	๘๑.๗
- ๑๐ ปีขึ้นไป		
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี		
- ปริญญาโท	๑๐	๘๓.๓
- ปริญญาเอก	๒	๑๖.๗

จากตารางที่ ๒๑ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐ และเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐

ด้านประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์ ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗ สุกท้ายคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ตามลำดับ

ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ สุกท้ายคือระดับปริญญาเอก จำนวน ๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ ตามลำดับ

๔.๘ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท

๔.๘.๑ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริบทของหลักสูตร

๔.๘.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร

๔.๘.๑ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริบทของหลักสูตร

ตารางที่ ๒๒ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริบทของหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	รวม	ค่า IOC	ความหมาย
๑	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของคณะ	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับความต้องการของประเทศ	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับความต้องการของท้องถิ่น	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	มีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
	เฉลี่ย	๕.๐	๑.๐๐	ใช้ได้

จากตารางที่ ๒๒ พบว่า การประเมินความสัมพันธ์ สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบทโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม มีผลคะแนนเฉลี่ย ๕.๐๐ แสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้อง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าความสอดคล้องมากที่สุดเท่ากันทุกข้อ

๔.๘.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร
 ตารางที่ ๒๓ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๑ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญ ในพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์และ วิจัยวิชาการด้านพระพุทธศาสนาได้อย่าง แตกฉาน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๓	๐.๔๒๙	๔.๒๖	๐.๔๐๙
	- สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและ ในชีวิตประจำวันได้	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๔.๒๑	๐.๔๑๙
	- มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม และชุมชน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๔๗๑	๔.๒๑	๐.๔๑๙
	- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๘๑๖	๔.๓๗	๐.๔๙๖
๒	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา	๔.๐๘	๐.๑๖๗	๔.๒๓	๐.๔๔๖	๔.๕๘	๐.๕๐๗
	- สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและใน ชีวิตประจำวันได้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๔๐	๐.๕๑๖	๔.๕๘	๐.๕๐๗
	- มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม และชุมชน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๔.๕๘	๐.๕๐๗
	- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๔.๕๘	๐.๕๐๗
๓	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำพุทธธรรมไป ประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนา ชีวิตและสังคม	๔.๐๘	๐.๑๖๗	๔.๐๐	๐.๗๓๗	๔.๒๑	๐.๔๑๙
	- สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและใน ชีวิตประจำวันได้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๗๓๘	๔.๒๑	๐.๔๑๙
	- มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม และชุมชน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๔.๒๑	๐.๔๑๙
	- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๙๔๓	๔.๒๑	๐.๔๑๙
	รวม	๔.๑๔	๐.๒๗๘	๔.๐๙	๐.๕๐๗	๔.๓๕	๐.๓๘๗
	รวมทั้งสิ้น	$\mu = ๔.๒๕$		$\sigma = ๐.๔๒๔$			
	ภาพรวมทั้งสิ้น	$\mu = ๔.๒๕$		$\sigma = ๐.๔๒๔$			

จากตารางที่ ๒๓ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรพุทธศาสตร
ดุขฎฐิบัณฐิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) ด้านบริบทของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = ๔.๒๕$, $\sigma = ๐.๔๒๔$)

๔.๙ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

- ๔.๙.๑ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านโครงสร้างหลักสูตร
- ๔.๙.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร
- ๔.๙.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านคุณลักษณะของอาจารย์
- ๔.๙.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความพร้อมของนิสิต
- ๔.๙.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๔.๙.๑ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านโครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ ๒๔ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ๖๐ หน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๕๐	๐.๗๐๗	๓.๗๙	๐.๔๑๙
๒	หมวดวิชาบังคับ (๑๘) หน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๖๐	๐.๕๑๖	๓.๗๙	๐.๔๑๙
๓	หมวดวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๖๐	๐.๕๑๖	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๔	หมวดวิชาเอก ๙ หน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๗๐	๐.๔๘๓	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๕	หมวดวิชาเลือก ๖ หน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๔๐	๐.๘๔๓	๓.๗๙	๐.๔๑๙
๖	วิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๖๐	๐.๖๙๙	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๗	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๔๕ วัน	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๗๐	๐.๔๘๓	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๘	ชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบการศึกษา	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๕๐	๐.๕๒๗	๔.๐๐	๐.๖๖๗
รวม		๔.๒๘	๐.๔๘๓	๔.๕๘	๐.๔๘๗	๓.๙๒	๐.๑๕๗
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๑๖ \quad \sigma = ๐.๔๓๘$					
ภาพรวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๑๖ \quad \sigma = ๐.๔๓๘$					

จากตารางที่ ๒๔ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๖$, $\sigma = ๐.๔๓๘$)

๔.๙.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร

ตารางที่ ๒๕ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
ความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร							
๑	ความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	๔.๕๐	๐.๕๗๗	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๔.๐๐	๐.๐๐๐
๒	รายวิชาแต่ละรายวิชา เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๔๒	๐.๕๐๗
๓	รายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๔๐	๐.๕๑๖	๔.๔๒	๐.๕๐๗
๔	มีการจัดลำดับรายวิชาในการเรียนได้เหมาะสม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๔.๒๑	๐.๔๑๙
รวม		๔.๑๙	๐.๒๓๙	๔.๒๘	๐.๔๗๘	๔.๒๖	๐.๓๒๘
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๔.๒๖ \quad \sigma = ๐.๓๖๒$					
ความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร							
หมวดวิชาบังคับ ๖ รายวิชา (ไม่นับหน่วยกิต)							
	๘๐๔ ๑๐๑ สัมมนามหาวิทยาลัยสงฆ์กับสังคมไทย	๔.๕๐	๐.๕๗๗	๔.๘๐	๐.๔๒๒	๔.๓๗	๐.๔๙๖
	๘๐๔ ๑๐๒ พุทธปรัชญาแห่งศาสตร์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๗๔	๐.๔๕๒
	๘๐๔ ๒๐๖ นโยบายศาสตร์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๔๗๑	๔.๖๓	๐.๔๙๖
	๘๐๔ ๒๐๘ ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการจัดการ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๔๗๑	๔.๗๔	๐.๔๕๒
	๘๐๔ ๒๐๗ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๔.๕๘	๐.๕๐๗
	๐๐๐ ๙๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๖๐	๐.๕๑๖	๔.๔๗	๐.๕๑๓
หมวดวิชาบังคับ ๓ รายวิชา (นับหน่วยกิต)							
	๘๐๔ ๑๐๘ ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการขั้นสูง	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๓๗	๐.๔๙๖
	๘๐๔ ๑๐๙ เทคนิคการวิจัยขั้นสูง	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๑๖	๐.๖๐๒
	๘๐๔ ๒๑๐ กลยุทธ์การจัดการขั้นสูงสำหรับการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๐๕	๐.๕๒๔
หมวดวิชาเอก ๓ รายวิชา							
	๘๐๔ ๑๑๑ องค์การบริหารและพฤติกรรมองค์กรเชิงพุทธ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๔๒๒	๔.๓๒	๐.๔๗๘
	๘๐๔ ๑๑๒ การบริหารการพัฒนาองค์กรเชิงพุทธ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๗๐	๐.๔๘๓	๔.๔๗	๐.๕๑๓
	๘๐๔ ๒๑๓ สันติวิธีและสมานฉันท์เชิงพุทธ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๗๐	๐.๔๘๓	๔.๓๗	๐.๖๘๔
หมวดวิชาเลือก ๒ รายวิชา							
	๘๐๔ ๒๑๗ ศึกษาเฉพาะเรื่องการจัดการเชิงพุทธ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๖๐	๐.๕๑๖	๔.๒๑	๐.๔๑๙

ที่	รายการประเมิน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
	๘๐๔ ๒๑๘ สัมมนาการวิจัยและพัฒนากิจการเชิงพุทธ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๔๐	๐.๖๙๙	๔.๔๒	๐.๕๐๗
	วิทยานิพนธ์						
	๘๐๐ ๓๐๐ วิทยานิพนธ์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๔.๐๐	๐.๓๓๓
	รวม	๔.๑๕	๐.๑๗๕	๔.๓๔	๐.๓๑๘	๔.๓๙	๐.๓๐๐
	รวมทั้งสิ้น	$\mu = ๔.๓๕$		$\sigma = ๐.๒๙๗$			
	ภาพรวมทั้งสิ้น	$\mu = ๔.๓๐$		$\sigma = ๐.๒๕๖$			

จากตารางที่ ๒๕ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๐$, $\sigma = ๐.๒๕๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

๑. ด้านความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๕$, $\sigma = ๐.๒๙๗$)
๒. ด้านความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๒๖$, $\sigma = ๐.๓๖๒$)

๔.๙.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านคุณลักษณะของอาจารย์

ตารางที่ ๒๖ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณลักษณะของอาจารย์

ที่	คุณสมบัติอาจารย์	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	อาจารย์มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้และความเข้าใจในรายวิชาที่สอนตามหลักสูตรนี้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๔.๓๒	๐.๔๗๘
๒	อาจารย์สามารถวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๔.๐๐	๐.๗๔๕
๓	อาจารย์สามารถบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๗๓๘	๔.๐๐	๐.๗๔๕
๔	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาไทย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๙๙๓	๓.๙๕	๐.๗๐๕
๕	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาต่างประเทศ	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๓.๗๐	๐.๙๙๙	๓.๗๙	๐.๗๘๗
๖	อาจารย์สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๕๐	๐.๕๒๗	๓.๘๔	๐.๖๘๘
๗	อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๓.๓๗	๐.๔๙๖
๘	อาจารย์สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๘๑๖	๓.๕๘	๐.๕๐๗
๙	อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๓.๕๓	๐.๗๗๒
๑๐.	อาจารย์สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตด้านวิชาการและวิชาชีพ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๓๐	๐.๖๗๕	๓.๗๙	๐.๔๑๙
๑๑.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีคุณวุฒิเหมาะสม	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๓.๘๔	๐.๕๐๑
๑๒.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีตำแหน่งทางวิชาการเหมาะสม	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๖๘	๐.๔๗๘
๑๓.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๖๓	๐.๖๘๔
๑๔.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เวลาที่เพียงพอในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๖๘	๐.๖๗๑
๑๕.	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาอย่างชัดเจนและมีประโยชน์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๔๗	๐.๖๑๒
รวม		๓.๙๖	๐.๐๔๗	๓.๙๖	๐.๕๗๘	๓.๗๔	๐.๓๙๐
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๘๓$		$\sigma = ๐.๔๓๘$			

จากตารางที่ ๒๖ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณลักษณะของอาจารย์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๘๓$, $\sigma = ๐.๔๓๘$)

๔.๙.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความพร้อมของนิสิต

ตารางที่ ๒๗ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับความพร้อมของนิสิต

ที่	ความพร้อมของนิสิต	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	นิสิตมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๖๐	๐.๖๙๙	๓.๗๔	๐.๘๐๖
๒	นิสิตมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๔๒๒	๓.๘๘	๐.๘๙๘
๓	นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๔๒๒	๓.๕๓	๐.๗๗๒
๔	นิสิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๗๐	๐.๖๗๕	๓.๓๗	๐.๔๙๖
๕	นิสิตมีนิสัยรักการเรียนรู้และกระตือรือร้นในการศึกษา	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๕๘	๐.๕๐๗
๖	นิสิตมีความประพฤติเรียบร้อย/เหมาะสมกับสมณสาธิต	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๓๗	๐.๔๙๖
๗	นิสิตมีเวลาในการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสูตร	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๓.๗๐	๐.๖๗๕	๓.๑๖	๐.๓๗๕
๘	นิสิตสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานิสิต	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๓๑๖	๓.๓๗	๐.๔๙๖
๙	นิสิตมีความมั่นใจต่อความรู้ ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนี้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๓๑๖	๓.๑๖	๐.๓๗๕
๑๐	นิสิตมีความภาคภูมิใจในการเข้ามาศึกษาตามหลักสูตรนี้	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๓.๗๔	๐.๗๓๓
รวม		๓.๙๕	๐.๑๐๐	๓.๘๓	๐.๓๘๐	๓.๔๘	๐.๔๕๒
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๖๕$		$\sigma = ๐.๔๔๑$			

จากตารางที่ ๒๗ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของนิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๖๕$, $\sigma = ๐.๔๔๑$)

๔.๙.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ตารางที่ ๒๘ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ที่	สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	ความพอเพียงของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๓.๔๒	๐.๕๐๗
๒	ความเหมาะสมของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๐.๖๓๒	๓.๒๑	๐.๔๑๙
๓	ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ การศึกษา	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๓.๒๑	๐.๔๑๙
๔	ความเหมาะสมและทันสมัยของหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราตามหลักสูตร	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๕	ความทันสมัยของสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในหลักสูตร	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๖๐	๐.๘๔๓	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๖	ความสะดวกรวดเร็วของบริการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๗๓๘	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๗	ความพอเพียงของจำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๓.๕๐	๐.๙๗๒	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๘	ความสะดวกและรวดเร็วของการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๘๐	๐.๗๘๙	๓.๒๑	๐.๔๑๙
๙	การส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๑.๐๓๓	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๑๐	การจัดบริการที่จำเป็น เช่น ทุนการศึกษาการบริการอนามัย หอพัก ที่พักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรม สถานที่ออกกำลังกาย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๓.๐๐	๐.๖๖๗
รวม		๔.๑๓	๐.๓๒๐	๓.๘๘	๐.๖๖๑	๓.๑๑	๐.๑๗๕
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๔๖$		$\sigma = ๐.๕๗๙$			

จากตารางที่ ๒๘ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = ๓.๔๖$, $\sigma = ๐.๕๗๙$)

๔.๑๐ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ

๔.๑๐.๑ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร

๔.๑๐.๒ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

๔.๑๐.๓ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

๔.๑๐.๑ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร

ตารางที่ ๒๙ ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตร

ที่	กระบวนการบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		อาจารย์	
		μ	σ	μ	σ
๑	อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๐.๘๒๓
๒	มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๗๐๗
๓	มีรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ. ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๕๐	๐.๗๐๗
๔	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๑.๐๕๙
๕	มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	๔.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๑.๐๕๙
๖	อาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๒๐	๑.๑๓๕
๗	อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๑.๑๖๐
๘	จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๔๐	๐.๘๔๓
๙	ภาระงานสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงในหลักสูตรมีความเหมาะสม	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๔๐	๐.๘๔๓
๑๐	การบริหารหลักสูตร ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเหมาะสม	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๓๐	๐.๘๒๓

ที่	กระบวนการบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		อาจารย์	
		μ	σ	μ	σ
	รวม	๔.๔๘	๐.๓๖๙	๔.๓๕	๐.๘๗๕
	รวมทั้งสิ้น	$\mu = ๓.๗๕$		$\sigma = ๐.๗๕๑$	

จากตารางที่ ๒๙ พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตรสูตรพุทธศาสตร์คุณุภีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๕$, $\sigma = ๐.๗๕๑$)

๔.๑๐.๒ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ ๓๐ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

ที่	การจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	การจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๙๔๓	๓.๔๒	๐.๕๐๗
๒	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๖๖๗	๓.๕๘	๐.๖๐๗
๓	การสอนและการศึกษาค้นคว้าเน้นใช้ภาษาอังกฤษ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๗๐	๐.๙๔๙	๓.๘๔	๐.๓๗๕
๔	การจัดการเรียนการสอนเน้นและส่งเสริมกระบวนการวิจัย	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๓.๖๓	๐.๖๘๔
๕	การจัดการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาทักษะการคิด	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๐๐	๐.๘๑๖	๓.๕๓	๐.๖๙๗
๖	การส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการ	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๘๗๖	๓.๔๗	๐.๖๑๒
๗	การกำกับติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์	๓.๗๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๓๑๖	๓.๔๗	๐.๖๑๒
๘	การให้ความรู้และเตรียมความพร้อมในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๑๐	๐.๕๖๘	๓.๔๒	๐.๗๖๙
รวม		๔.๑๖	๐.๔๐๐	๓.๙๖	๐.๖๙๐	๓.๕๕	๐.๔๒๗
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๗๕ \quad \sigma = ๐.๕๕๘$					

จากตารางที่ ๓๐ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๕$, $\sigma = ๐.๕๕๘$)

๔.๑๐.๓ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

ตารางที่ ๓๑ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล

ที่	การวัดและประเมินผล	ผู้บริหาร		อาจารย์		นิสิต	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ
๑	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๔.๑๐	๐.๗๓๘	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๒	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๒๑	๐.๔๑๙
๓	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๘๐	๐.๖๓๒	๓.๔๒	๐.๕๐๗
๔	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	๔.๐๐	๐.๐๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๒๑	๐.๔๑๙
๕	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๓.๙๐	๐.๕๖๘	๓.๐๐	๐.๐๐๐
๖	เกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์มีความชัดเจน	๔.๒๕	๐.๕๐๐	๔.๐๐	๐.๔๗๑	๓.๒๑	๐.๔๑๙
รวม		๔.๐๘	๐.๑๖๗	๓.๙๓	๐.๕๓๔	๓.๑๘	๐.๑๕๒
รวมทั้งสิ้น		$\mu = ๓.๕๒ \quad \sigma = ๐.๕๐๙$					

จากตารางที่ ๓๑ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๕๒$, $\sigma = ๐.๕๐๙$)

๔.๑๑ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต

ตารางที่ ๓๒ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”

ที่	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน TQF				
ด้านคุณธรรมจริยธรรม				
๑	มีวินัย	๔.๐๐	๐.๔๒๖	มาก
๒	มีความอดทน	๔.๐๘	๐.๕๑๕	มาก
๓	มีความซื่อสัตย์	๓.๗๕	๐.๗๕๔	มาก
๔	เสียสละเพื่อส่วนรวม	๓.๙๒	๐.๕๑๕	มาก
๕	ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
รวม		๓.๙๐	๐.๔๗๙	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๙๐	๐.๔๗๙	มาก
ด้านความรู้				
๖	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	๓.๕๐	๐.๕๒๒	ปานกลาง
๗	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๘	ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในสาขาวิชา	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
๙	มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล	๓.๖๗	๐.๖๕๑	มาก
๑๐	เข้าใจในงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย	๓.๙๒	๐.๕๑๕	มาก
รวม		๓.๖๘	๐.๔๐๔	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๖๘	๐.๔๐๔	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา				
๑๑	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพกับงานที่ได้รับมอบหมาย	๓.๗๕	๐.๘๖๖	มาก
๑๒	ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ	๔.๐๐	๐.๖๐๓	มาก
๑๓	ความสามารถในการวางแผนการทำงาน	๓.๙๒	๐.๖๖๙	มาก
๑๔	การตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	๓.๖๗	๐.๖๕๑	มาก
๑๕	ความสามารถในการเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	๓.๖๗	๐.๗๗๘	มาก

ที่	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
รวม		๓.๘๐	๐.๕๘๕	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๘๐	๐.๕๘๕	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
๑๖	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๑๗	ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับระบบการทำงาน	๓.๘๓	๐.๗๑๘	มาก
๑๘	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๔.๐๘	๐.๕๑๕	มาก
๑๙	รับผิดชอบจัดการงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๒๐	ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน	๓.๕๐	๐.๖๗๔	ปานกลาง
รวม		๓.๘๒	๐.๔๙๓	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๘๒	๐.๔๙๓	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
๒๑	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้หลักเหตุผล	๔.๐๘	๐.๖๖๙	มาก
๒๒	ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	๓.๖๗	๐.๔๙๒	มาก
๒๓	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร	๓.๖๗	๐.๔๙๒	มาก
๒๔	ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการติดต่อสื่อสาร	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๒๕	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓.๖๗	๐.๔๙๒	มาก
รวม		๓.๗๘	๐.๔๓๙	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๗๘	๐.๔๓๙	มาก
อัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”				
๒๖	มีสติ ไตร่ตรอง ไม่หลงมัวเมาสิ่งชั่วร้าย	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๒๗	ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและตรงไปตรงมา	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก
๒๘	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๒๙	เพื่อแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ	๓.๕๘	๐.๕๑๕	มาก
๓๐	ฝึกเจริญสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๓๑	ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๓๒	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างพุทธศาสนิกชนที่ดี	๓.๗๕	๐.๖๒๒	มาก

ที่	รายการประเมิน	μ	σ	ความหมาย
๓๓	อธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา	๓.๘๓	๐.๕๗๗	มาก
๓๔	ชักชวนให้คนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา	๓.๕๘	๐.๖๖๙	มาก
๓๕	อธิบายให้คนรอบข้างและสังคมเข้าใจสถานการณ์ที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา	๓.๗๕	๐.๔๕๒	มาก
๓๖	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านพระพุทธศาสนาในโอกาสต่าง ๆ	๓.๖๗	๐.๖๕๑	มาก
๓๗	เป็นผู้นำในการทำงานบำรุงพระพุทธศาสนา	๓.๔๒	๐.๖๖๙	ปานกลาง
รวม		๓.๖๗	๐.๓๕๕	มาก
รวมทั้งสิ้น		๓.๖๘	๐.๓๘๙	มาก
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๗๘	๐.๓๘๐	มาก

จากตารางที่ ๓๒ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๘$, $\sigma = ๐.๓๘๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๔.๑๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

- ๔.๑๒.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านบริบท
- ๔.๑๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า
- ๔.๑๒.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ
- ๔.๑๒.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิต

๔.๑๒.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านบริบท
หลักสูตรมีความเหมาะสมเข้ากับบริบทของมหาวิทยาลัยและรองรับกลุ่มประชากร
เป้าหมาย คือ พระสังฆาธิการ

๔.๑๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า
ควรเพิ่มรายวิชาสมัยใหม่
ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับพระไตรปิฎก หรือการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๔.๑๒.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ
ควรเน้นกระบวนการคัดเลือกนิสิตใหม่ที่เหมาะสม

๔.๑๒.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิตโดยผู้ใช้บัณฑิต

-

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งประเมินและศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP MODEL)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน ๔ รูป/คน อาจารย์ในหลักสูตร จำนวน ๑๐ รูป/คน นิสิตชั้นปีสุดท้ายจำนวน ๒๙ รูป/คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน ๑๒ รูป/คน ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบทสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด และ แบบประเมิน จำนวน ๕ ชุด สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ นิสิต แบบ ๑.๑ นิสิต แบบ ๒.๑ และ ผู้ใช้บัณฑิต

การวิเคราะห์แบบประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบท โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ในหลักการเดียวกันกับการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = index of items objective congruence) ข้อมูลจากแบบประเมิน วิเคราะห์ ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการประมวลผลความคิดเห็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ สรุปผลการวิจัยของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑)

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรองศาสตราจารย์ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ รองลงมาคือ ศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอาจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

๒) ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ผู้บริหารทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

๓) ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ คฤหัสถ์ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ทั้งหมดเป็นอาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

๔) ข้อมูลทั่วไปของนิสิต

นิสิตทั้งหมดเป็นบรรพชิต จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ เป็นเพศชาย จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ และมีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ สุดท้ายคือมีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ด้านสถานะการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ และมีอาชีพ จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

๕) ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐ และเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐

ด้านประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์ ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๗ สุดท้ายคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ตามลำดับ

ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ สุดท้ายคือระดับปริญญาเอก จำนวน ๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท

๑) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริบทของหลักสูตร

การประเมินความสัมพันธื สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบทโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม มีผลคะแนนเฉลี่ย ๕.๐๐ แสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้อง

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าความสอดคล้องมากที่สุดเท่ากันทุกข้อ

๒) ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ด้านบริบทของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๒$, $\sigma = ๐.๕๒๘$)

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

๑) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านโครงสร้างหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๙$, $\sigma = ๐.๔๙๙$)

๒) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๒๕$, $\sigma = ๐.๒๓๔$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

๑. ด้านความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๔$, $\sigma = ๐.๓๑๒$)

๒. ด้านความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๗$, $\sigma = ๐.๓๔๘$)

๓) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านคุณลักษณะของอาจารย์

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณลักษณะของอาจารย์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๙๒$, $\sigma = ๐.๔๖๕$)

๔) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความพร้อมของนิสิต

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของนิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๙๘$, $\sigma = ๐.๔๗๓$)

๕) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๕$, $\sigma = ๐.๕๘๕$)

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ

๑) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = ๔.๓๘$, $\sigma = ๐.๗๕๑$)

๒) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน
ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = ๓.๙๕$, $\sigma = ๐.๕๒๔$)

๓) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล
ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๑.๑) โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = ๓.๙๐$, $\sigma = ๐.๔๒๐$)

๕.๑.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต

ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๘$, $\sigma = ๐.๓๘๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อ
พระพุทธศาสนา” อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๕.๑.๖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

๑) ด้านบริบท

หลักสูตรมีความเหมาะสมเข้ากับบริบทของมหาวิทยาลัยและรองรับกลุ่มประชากร
เป้าหมาย คือ พระสังฆาธิการ

๒) ด้านปัจจัยนำเข้า

ควรเพิ่มรายวิชาสมัยใหม่

ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับพระไตรปิฎก หรือการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๓) ด้านกระบวนการ

ควรเน้นกระบวนการคัดเลือกนิสิตใหม่ที่เหมาะสม

ตอนที่ ๒ สรุปผลการวิจัยของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑)

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ๕ – ๑๐ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรองศาสตราจารย์ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ รองลงมาคือ ศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอาจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ

๒) ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ผู้บริหารทั้งหมดเป็นคณบดี จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

๓) ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมาคือ คณบดี จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การบริหารหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ทั้งหมดเป็นอาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

๔) ข้อมูลทั่วไปของนิสิต

นิสิตทั้งหมดเป็นบรรพชิต จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ เป็นเพศชาย จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ด้านอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑ และมีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑ สุกท้ายคือมีอายุระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ ตามลำดับ

ด้านสถานะการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตามลำดับ

๕) ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐ และเป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐

ด้านประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร พบว่า มีประสบการณ์ ๕ – ๑๐ ปี จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๗ สุดท้ายคือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ตามลำดับ

ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓ สุดท้ายคือระดับปริญญาเอก จำนวน ๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านบริบท

๑) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริบทของหลักสูตร

การประเมินความสัมพันธ์ สอดคล้องของหลักสูตรในด้านบริบทโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม มีผลคะแนนเฉลี่ย ๕.๐๐ แสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้อง

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าความสอดคล้องมากที่สุดเท่ากันทุกข้อ

๒) ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต ด้านบริบทของหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) ด้านบริบทของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๒๕$, $\sigma = ๐.๔๒๔$)

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

๑) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านโครงสร้างหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๖$, $\sigma = ๐.๔๓๘$)

๒) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๐$, $\sigma = ๐.๒๕๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

๑. ด้านความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๕$, $\sigma = ๐.๒๙๗$)

๒. ด้านความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๒๖$, $\sigma = ๐.๓๖๒$)

๓) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านคุณลักษณะของอาจารย์

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณลักษณะของ อาจารย์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๘๓$, $\sigma = ๐.๔๓๘$)

๔) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความพร้อมของนิสิต

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของนิสิต หลักสูตรพุทธ ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๖๕$, $\sigma = ๐.๔๔๑$)

๕) ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ของหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = ๓.๔๖$, $\sigma = ๐.๕๗๙$)

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านกระบวนการ

๑) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารหลักสูตร

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\mu = ๓.๗๕$, $\sigma = ๐.๗๕๑$)

๒) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\mu = ๓.๗๕$, $\sigma = ๐.๕๕๘$)

๓) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ (แบบ ๒.๑) โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\mu = ๓.๕๒$, $\sigma = ๐.๕๐๙$)

๕.๑.๕ ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านผลผลิต

ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๘$, $\sigma = ๐.๓๘๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อ พระพุทธศาสนา” อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๕.๑.๖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

๑) ด้านบริบท

หลักสูตรมีความเหมาะสมเข้ากับบริบทของมหาวิทยาลัยและรองรับกลุ่มประชากร เป้าหมาย คือ พระสังฆาธิการ

๒) ด้านปัจจัยนำเข้า

ควรเพิ่มรายวิชาสมัยใหม่

ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับพระไตรปิฎก หรือการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๓) ด้านกระบวนการ

ควรเน้นกระบวนการคัดเลือกนิสิตใหม่ที่เหมาะสม

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

๕.๒.๑ ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ด้านบริบทของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๒$, $\sigma = ๐.๕๒๘$) สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐมนต์ คมขำ^{๓๐} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับอาจารย์ และนิสิต ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ด้านกระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก ด้านผลผลิตของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตขณะที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก

๕.๒.๒ ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๙$, $\sigma = ๐.๔๙๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพร อรัณยภา และคณะ^{๓๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์-บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๔) โดยใช้แบบจำลองซิปปี้ (CIPP

^{๓๐} ณัฐมนต์ คมขำ, “การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตร พ.ศ.๒๕๔๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา”, วารสารหลักสูตรและการสอน, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๔๙ - มีนาคม ๒๕๕๐) : ๑๐.

^{๓๑} ภัทรพร อรัณยภา และคณะ, “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๔)”, วารสารการพยาบาลและการศึกษา, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๑) : ๑๕ - ๑๖.

Model) ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินได้รับการประเมินจากประชากรทั้งหมดในระดับมากถึงมากที่สุดทั้งในเรื่องความชัดเจนของภาษาที่ใช้ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเอกลักษณ์วิชาชีพ ส่วนโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม ทุกรายวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาทันสมัยน่าสนใจและเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ทุกรายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบวิชาชีพพยาบาล ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่า จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่สอน อาจารย์มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตร มีทักษะในการเลือกเนื้อหา กิจกรรม วิธีการสอน รวมถึงการวัดผลประเมินผล สามารถสอนเชื่อมโยงความรู้ด้านทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ อาจารย์มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความตรงต่อเวลาทั้งในการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอในระดับมากถึงมากที่สุด

๕.๒.๓ ผลการประเมินด้านกระบวนการ

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๘$, $\sigma = ๐.๗๕๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชิดนาลัย และคณะ^{๓๒} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนูตรดิตถ์ โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยแวดล้อมหรือบริบทของหลักสูตร คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวม มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และพระราชบัญญัติการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอนต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ โดยภาพรวมมีปริมาณพอเพียง คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการ อยู่ในระดับดี ยกเว้น โรงอาหาร ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และอินเทอร์เน็ตที่มีปริมาณไม่พอเพียง โดยคุณภาพและความสะดวกในการใช้บริการนั้น อยู่ในระดับพอใช้ถึงควรปรับปรุง ด้านกระบวนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้าน พบว่าสมรรถนะด้านวิชาชีพ และทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ขณะที่สมรรถนะสากล อยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะรายชั้นปีของศึกษาพยาบาล ศาสตร์ ชั้นปีที่ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

^{๓๒} ศศิธร ชิดนาลัย และคณะ, “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนูตรดิตถ์”, รายงานการวิจัย (นุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนุตรดิตถ์), ๒๕๔๘, บทคัดย่อ.

๕.๒.๔ ผลการประเมินด้านผลผลิต

ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติและอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๗๘$, $\sigma = ๐.๓๘๐$) สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย ธีธฤณกุล และวาริรัตน์ แก้วอุไร^{๓๓} ได้ ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท พบว่า นโยบายที่ทางมหาวิทยาลัยนเรศวรกำหนดไว้ส่วนใหญ่มีความ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และนิสิตที่กำลังเริ่มเข้าศึกษา มีความต้องการที่จะเข้าศึกษาใน หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า นิสิต บัณฑิต และอาจารย์หรือ วิทยากรที่สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก กล่าวคือ หลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและรูปแบบการจัดเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม มีความพร้อมและความเหมาะสมในส่วนของอาจารย์ นิสิต สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และบรรยากาศทางวิชาการ ด้านกระบวนการ พบว่า นิสิต และอาจารย์ หรือวิทยากรที่สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความเหมาะสมของกระบวนการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนบัณฑิตมีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน ผลผลิต พบว่า นิสิต บัณฑิต อาจารย์หรือวิทยากร และผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลกระทบของหลักสูตร พบว่า นิสิต บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หลักสูตรควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพัฒนา หลักสูตรสู่ความเป็นเลิศต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาอย่างต่อเนื่องและเก็บข้อมูลจากนิสิตทุกชั้นปี เพื่อสะท้อนปัญหาที่ครอบคลุมทุก ด้าน

^{๓๓} สมชาย ธีธฤณกุล และวาริรัตน์ แก้วอุไร, “การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร”, รายงานการวิจัย (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร), ๒๕๔๘, บทคัดย่อ.

บรรณานุกรม

๑) หนังสือและเอกสาร

กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๘. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๓๙ ง. (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘).

_____. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง. (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒).

กาญจนา कुमारิกษ์. **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์, ๒๕๔๐.

กรรณิการ์ สัจกุล และบุญมี เณรยอด. **การประเมินผลหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร:ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒.

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. **แนวคิดทฤษฎีการประเมิน**. ภูเก็ต : บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๔๖.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : อลิ้นเพชร, ๒๕๓๙.

ทิตนา แคมมณี ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ เล่มที่ ๔**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

อึ้ง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ธนัชการ พิมพ์, ๒๕๔๒.

_____. **ทฤษฎีหลักสูตร (ภาค ๒)**. กรุงเทพมหานคร : โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๐๓.

ณฐมนต์ คมขำ. “การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตร พ.ศ.๒๕๔๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา”. **วารสารหลักสูตรและการสอน**, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๔๙ - มีนาคม ๒๕๕๐).

บุญชม ศรีสะอาด. **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยา สาส์น, ๒๕๔๖.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต, ๒๕๓๕.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๘.

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๓๙ ง. (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘).

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒.

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง. (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก. (๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒).

พิสนุ พองศรี. **การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : เทียม

ฝ่าการพิมพ์, ๒๕๔๙.

ภัทรพร อรัณยภา และคณะ. “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๔)”. วารสารการพยาบาลและการศึกษา. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๑).

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. “หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕”. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. เทคนิคและวิธีการสอน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, ๒๕๔๑.

สังต์ อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์, ๒๕๒๗.

_____ . พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๓๒.

สิริพร บุญญานันต์. “การวิจัยหลักสูตร” วารสารวิธีวิทยาวิจัย (๑ : กันยายน – ธันวาคม ๒๕๒๙).

สุดาพร ไชยะ. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์”. วารสารวิทยาจารย์. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๑๐ (สิงหาคม ๒๕๕๓).

๒) งานวิจัย

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ และคณะ. “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒.

ปรมัตต์ปัญญาปรัชญ์ ต้องประสงค์ และคณะ. “การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๓.

ภูษณิศ นวลสกุล. “การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๕๐.

รัชนีวรรณ ขำประดิษฐ์ และอรพินธุ์ พูนนารถ. “การประเมินหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๔๙.

ศศิธร ชิดนายิ และคณะ. “การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๔๘.

สมชาย ธีญณกุล และวาริรัตน์ แก้วอุไร. “การประเมินหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๘.

สมบูรณ์ บุญฤทธิ์. “การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศักราช ๒๕๓๘ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”,

รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

อัญชลี ไสยวรรณ และคณะ. “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการปฐมวัย ศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร”. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๔.

ภาคผนวก

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๗๐๓ / ๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

๑. พระมหาไชว ทสสนิโย,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระระพีพัน พุทธิสาโร,ดร.	กรรมการ
๓. พระมหากฤษฏา กิตติโสภโณ,ดร.	กรรมการ
๔. อาจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์	กรรมการ
๕. อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

๒. รายงานผลการประเมินหลักสูตรต่อบัณฑิตวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หมายเลข แบบประเมิน

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

๑. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อประเมินความสัมพันธ์สอดคล้องของหลักสูตรด้านบริหาร
หลักสูตรของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

๒. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัว แต่จะมี
คุณค่าอย่างมากในการพัฒนาหลักสูตรนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ขอความกรุณาตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อคำถามที่ท่านสามารถตอบได้ ทั้งนี้ เพื่อ
ความสมบูรณ์ของแบบประเมิน อันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อเป็น
แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในโอกาสต่อไป

๔. แบบประเมินนี้ มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริหาร

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑. สถานภาพ บรรพชิต คฤหัสถ์
๒. ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี ๕ - ๑๐ ปี ๑๐ ปีขึ้นไป
๓. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
๔. ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไม่มี

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริหาร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสัมพันธ์สอดคล้องของหลักสูตรด้านบริหาร โดยมีข้อมูล
ประกอบการพิจารณา และตัดสินใจให้คะแนนผลการประเมินได้โดยเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง
“ผลการพิจารณาความสัมพันธ์สอดคล้อง” เพียงช่องเดียว โดยมีความหมายของคะแนนที่ให้ดังนี้

- ๑ หมายถึง เห็นว่ารายการประเมิน *ไม่มีความสัมพันธ์สอดคล้อง*
- หมายถึง *ไม่แน่ใจว่า* รายการประเมิน *ไม่มีความสัมพันธ์สอดคล้อง*
- ๑ หมายถึง เห็นว่ารายการประเมิน *มีความสัมพันธ์สอดคล้อง*

รายการประเมิน	ดัชนีข้อมูลประกอบการพิจารณา	ผลการพิจารณา		
		ความสัมพันธ์สอดคล้อง		
		-๑	๐	๑
๑. หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับ ปณิธาน/วิสัยทัศน์ของ มหาวิทยาลัย	ปณิธาน ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับ พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ วิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนามหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลาง การศึกษาพระพุทธศาสนาระดับนานาชาติ โดยจัดการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้บูรณา การกับศาสตร์สมัยใหม่ ให้นำไปสู่การพัฒนา จิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน			
๒. หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์ของคณะ	วัตถุประสงค์ของคณะพุทธศาสตร์ ๑. มุ่งพัฒนาคณะพุทธศาสตร์และบุคลากร ให้สามารถปฏิบัติภารกิจหลักด้านการผลิต บัณฑิต การพัฒนาวิชาการ การวิจัย การ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและการทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. มุ่งพัฒนาคุณภาพของนิสิต ให้เป็นผู้มี ความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มี ศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา มีความ รับผิดชอบต่อตนเอง สถาบันสังคมและ พระพุทธศาสนา ๓. มุ่งพัฒนาคณะพุทธศาสตร์ ให้เป็น ศูนย์กลางการศึกษาวิชาการด้าน พระพุทธศาสนา ปรัชญา และบาลีสันสกฤต ๔. มุ่งสนองนโยบายของมหาเถรสมาคม คณะสงฆ์และรัฐบาล ในการดำเนินกิจกรรม ด้านพระพุทธศาสนา			
๓. หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับ ความต้องการของประเทศ	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ			
๔. หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับ ความต้องการของท้องถิ่น	แผนพัฒนาจังหวัด			
๕. เนื้อหาของหลักสูตรมีความ ทันสมัย และ ก่อ ให้ เกิด	มคอ.๒ รายละเอียดของหลักสูตร พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ			

รายการประเมิน	ดัชนีข้อมูลประกอบการพิจารณา	ผลการพิจารณา		
		ความสัมพันธ์สอดคล้อง		
		-๑	๐	๑
ประโยชน์ เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ	<u>เชิงพุทธ</u>			
๖. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม	มคอ.๒ รายละเอียดของหลักสูตร พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ <u>เชิงพุทธ</u>			
๗. มีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา	มคอ.๒ รายละเอียดของหลักสูตร พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ <u>เชิงพุทธ</u>			

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

๑. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นความสัมพันธ์กับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของคณะ

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นความสัมพันธ์กับความต้องการของประเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นความสัมพันธ์กับความต้องการของ
ท้องถิ่น

.....

.....

.....

๕. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย
และก่อให้เกิดประโยชน์ เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ

.....

.....

.....

๖. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความ
เหมาะสม

.....

.....

.....

๗. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ในประเด็นความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่าง
วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา

.....

.....

.....

๘. ข้อเสนอแนะต่อทิศทางของหลักสูตรในอนาคต

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านตอบแบบประเมินนี้อย่างดียิ่ง

หมายเลข

แบบประเมิน

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

แบบประเมินสำหรับผู้บริหาร

คำชี้แจง

๑. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

๒. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัว แต่จะมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาหลักสูตรนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ขอความกรุณาตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อคำถามที่ท่านสามารถตอบได้ ทั้งนี้ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบประเมิน อันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในโอกาสต่อไป

๔. แบบประเมินนี้ มี ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

ตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

ตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

ตอนที่ ๕ การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑. สถานภาพ บรรพชิต คฤหัสถ์
๒. ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี ๕ - ๑๐ ปี ๑๐ ปีขึ้นไป
๓. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
๔. ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไม่มี

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

คำชี้แจง โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ แล้วประเมินรายการต่างๆ ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๑

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และ
วิจัยวิชาการด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างแตกฉาน

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๑

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๒

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๒

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๓

เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนา
ชีวิตและสังคม

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๓

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านบริบท

ตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า มุ่งประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑) โครงสร้างของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาจำนวนหน่วยกิตและเงื่อนไขการจบหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ๑๔๐ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๒	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๓	หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต วิชาเฉพาะด้าน ๗๔ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๔	หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๕	พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ๑ ปี หรือนิสิตคฤหัสถ์ปฏิบัติงานบริการสังคม ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง					

	มีความเหมาะสมเพียงใด					
๖	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ปีละ ๑๐ วัน รวม ๔๐ วัน มีความเหมาะสมเพียงใด					
๗	ชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบ การศึกษา มีความเหมาะสมเพียงใด					

๒) รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิตและสิ่งสนับสนุน
การเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์
ความพร้อมของนิสิตและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	รายวิชาในหลักสูตร					
	ความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร					
๑	ความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
๒	รายวิชาแต่ละรายวิชา เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
๓	รายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย					
๔	มีการจัดลำดับรายวิชาในการเรียนได้เหมาะสม					
	ความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร					
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาบังคับ ๙ รายวิชา					
๕	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม					
๖	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป					
๗	๐๐๐ ๑๐๗ เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา					
๘	๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น					
๙	๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป					
๑๐	๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร					
๑๑	๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น					
๑๒	๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น					
๑๓	๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (ไม่นับหน่วยกิต)					
๑๔	๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก ๒๒ รายวิชา						
๑๕	๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย					
๑๖	๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน					
๑๗	๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม					
๑๘	๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน					
๑๙	๐๐๐ ๑๐๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น					
๒๐	๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง					
๒๑	๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น					
๒๒	๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง					
๒๓	๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น					
๒๔	๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยขั้นสูง					
๒๕	๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น					
๒๖	๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนขั้นสูง					
๒๗	๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น					
๒๘	๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง					
๒๙	๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น					
๓๐	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง					
๓๑	๐๐๐ ๑๔๐ โลกกับสิ่งแวดล้อม					
๓๒	๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย					
๓๓	๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม					
๓๔	๐๐๐ ๒๑๓ ชีวิตกับจิตวิทยา					
๓๕	๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและ ประยุกต์วิทยา					
๓๖	๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ					
หมวดวิชาเฉพาะ - วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๒๐ รายวิชา						
๓๘	๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี					
๓๙	๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์					
๔๐	๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี					
๔๑	๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา					
๔๒	๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๓	๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก					
๔๔	๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก					
๔๕	๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑					
๔๖	๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒					
๔๗	๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓					
๔๘	๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔					
๔๙	๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕					
๕๐	๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖					
๕๑	๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗					
๕๒	๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา					
๕๓	๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา					
๕๔	๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย					
๕๕	๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ					
๕๖	๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ					
๕๗	๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนา					
หมวดวิชาเฉพาะ – วิชาเฉพาะด้าน						
- วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ ๕ รายวิชา						
๕๘	๑๐๑ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์					
๕๙	๑๐๑ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์					
๖๐	๑๐๑ ๔๐๓ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา					
๖๑	๑๐๑ ๔๐๔ ธรรมประยุกต์					
๖๒	๑๐๑ ๔๐๕ พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์					
วิชาเอก – วิชาบังคับ ๑๒ รายวิชา						
๖๓	๑๐๑ ๓๐๖ หลักพุทธธรรม					
๖๔	๑๐๑ ๓๐๗ พุทธปรัชญาเถรวาท					
๖๕	๑๐๑ ๓๐๘ ธรรมบทศึกษา					
๖๖	๑๐๑ ๓๐๙ วิสุมิถัมคศึกษา					
๖๗	๑๐๑ ๓๑๐ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๖๘	๑๐๑ ๓๑๑ พระพุทธศาสนามหายาน					
๖๙	๑๐๑ ๓๑๒ พระสูตรมหายาน					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๗๐	๑๐๑ ๔๑๓ พุทธศิลปะ					
๗๑	๑๐๑ ๔๑๔ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษขั้นสูง					
๗๒	๑๐๑ ๔๑๕ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก					
๗๓	๑๐๑ ๔๑๖ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา					
๗๔	๑๐๑ ๔๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนา					
วิชาเอก - วิชาเลือก ๑๒ รายวิชา						
๗๕	๑๐๑ ๓๑๘ เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน					
๗๖	๑๐๑ ๓๑๙ ศีลศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๗๗	๑๐๑ ๓๒๐ อักษรจารึกในพระไตรปิฎก					
๗๘	๑๐๑ ๓๒๒ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย					
๗๙	๑๐๑ ๓๒๓ พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน					
๘๐	๑๐๑ ๓๒๔ ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา					
๘๑	๑๐๑ ๓๒๕ พุทธธรรมกับสังคมไทย					
๘๒	๑๐๑ ๔๒๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๘๓	๑๐๑ ๔๒๙ พระพุทธศาสนากับสันติภาพ					
๘๔	๑๐๑ ๔๓๐ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน					
๘๕	๑๐๑ ๔๓๑ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน					
๘๖	๑๐๑ ๔๓๗ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข					
คุณลักษณะของอาจารย์						
๑	อาจารย์มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้และความเข้าใจในรายวิชาที่สอนตามหลักสูตรนี้					
๒	อาจารย์สามารถวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่					
๓	อาจารย์สามารถบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม					
๔	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาไทย					
๕	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาต่างประเทศ					
๖	อาจารย์สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ					
๗	อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ประสิทธิภาพ					
๘	อาจารย์สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน					
๙	อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม					
๑๐	อาจารย์สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตด้านวิชาการและวิชาชีพ					
คุณลักษณะของอาจารย์ (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีคุณสมบัติเหมาะสม					
๒	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีตำแหน่งทางวิชาการเหมาะสม					
๓	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์					
๔	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เวลาที่เพียงพอในการปรึกษาวิทยานิพนธ์					
๕	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาอย่างชัดเจนและมีประโยชน์					
ความพร้อมของนิสิต						
๑	นิสิตมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอน					
๒	นิสิตมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
๓	นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน					
๔	นิสิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
๕	นิสิตมีนิสัยรักการเรียนรู้และกระตือรือร้นในการศึกษา					
๖	นิสิตมีความประพฤติเรียบร้อย/เหมาะสมกับสมณสาธูป					
๗	นิสิตมีเวลาในการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสูตร					
๘	นิสิตสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานิสิต					
๙	นิสิตมีความมั่นใจต่อความรู้ ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนี้					
๑๐	นิสิตมีความภาคภูมิใจในการเข้ามาศึกษาตาม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หลักสูตรนี้					
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
๑	ความพอเพียงของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ					
๒	ความเหมาะสมของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ					
๓	ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์การศึกษา					
๔	ความเหมาะสมและทันสมัยของหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราตามหลักสูตร					
๕	ความทันสมัยของสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในหลักสูตร					
๖	ความสะดวกรวดเร็วของบริการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด					
๗	ความพอเพียงของจำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด					
๘	ความสะดวกและรวดเร็วของการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
๙	การส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ					
๑๐	การจัดบริการที่จำเป็น เช่น ทุนการศึกษาการบริการอนามัย หอพัก ที่พักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรม สถานที่ออกกำลังกาย					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กระบวนการบริหารหลักสูตร						
๑	อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร					
๒	มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ให้ครบทุกรายวิชา					
๓	มีรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาค การศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา					
๔	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่ เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา					
๕	มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จาก ผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว					
๖	อาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือ คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน					
๗	อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง					
๘	จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ต่อปี					
๙	ภาระงานสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงในหลักสูตรมีความเหมาะสม					
๑๐	การบริหารหลักสูตรได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกัน อย่างเหมาะสม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดการเรียนการสอน (สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น)						
๑	มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการลดสัดส่วนการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ และเพิ่มสัดส่วนการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนให้มากขึ้น					
๒	มีการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียน					
๓	มีการทำวิจัยในชั้นเรียน					
๔	มีการนำผลการวิจัยชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
๕	มีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของอาจารย์และนิสิต					
๖	มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ/หรือ การวิจัย					
๗	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน					
๘	มีการมอบหมายให้นิสิตทำชิ้นงานที่เหมาะสมกับระยะเวลา					
๙	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นิสิตทั้งในและนอกชั้นเรียน					
๑๐	มีการตรวจงานที่มอบหมายให้นิสิตทำและแจ้งผลให้นิสิตทราบทุกครั้ง					
การจัดการเรียนการสอน (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	การจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
๒	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน					
๓	การสอนและการศึกษาค้นคว้าเน้นใช้ภาษาอังกฤษ					
๔	การจัดการเรียนการสอนเน้นและส่งเสริมกระบวนการวิจัย					
๕	การจัดการเรียนการสอนเน้นพัฒนาทักษะการคิด					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๖	การส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการ					
๗	การกำกับติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์					
๘	การให้ความรู้และเตรียมความพร้อมในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์					
การวัดและประเมินผล (สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น)						
๑	มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นิสิตทราบ					
๒	มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและตรงตามสภาพจริง					
๓	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา					
๔	มีการวัดและประเมินผลตามความสามารถของนิสิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
๕	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
๖	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์					
๗	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนระหว่างและหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน					
๘	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน					
๙	มีการประกาศผลการเรียนแก่นิสิตในระยะเวลาที่กำหนด					
๑๐	มีคณะกรรมการดำเนินการวัดและประเมินผลในระดับหลักสูตร					
การวัดและประเมินผล (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
๒	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
๓	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
๕	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน					
๖	เกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์มีความชัดเจน					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๕ การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
	ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
๑	มีวินัย					
๒	มีความอดทน					
๓	มีความซื่อสัตย์					
๔	เสียสละเพื่อส่วนรวม					
๕	ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
	ด้านความรู้					
๖	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๗	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง					
๘	ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในสาขาวิชา					
๙	มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล					
๑๐	เข้าใจในงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย					
ด้านทักษะทางปัญญา						
๑๑	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
๑๒	ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ					
๑๓	ความสามารถในการวางแผนการทำงาน					
๑๔	การตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
๑๕	ความสามารถในการเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ					
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
๑๖	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
๑๗	ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับระบบการทำงาน					
๑๘	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
๑๙	รับผิดชอบจัดการงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
๒๐	ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน					
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
๒๑	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้เหตุผล					
๒๒	ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข					
๒๓	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร					
๒๔	ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการติดต่อสื่อสาร					
๒๕	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
อัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อ						

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
พระพุทธศาสนา”						
๒๖	มีสติ ไตร่ตรอง ไม่หลงมัวเมาสิ่งชั่วๆ					
๒๗	ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและตรงไปตรงมา					
๒๘	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง					
๒๙	เผื่อแผ่แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ					
๓๐	ฝึกเจริญสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน					
๓๑	ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้					
๓๒	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างพุทธศาสนิกชนที่ดี					
๓๓	อธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจหลักคำสอนพระพุทธศาสนา					
๓๔	ชักชวนให้คนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา					
๓๕	อธิบายให้คนรอบข้างและสังคมเข้าใจสถานการณ์ที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา					
๓๖	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในโอกาสต่างๆ					
๓๗	เป็นผู้นำในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินนี้อย่างดียิ่ง

หมายเลข แบบประเมิน

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

แบบประเมินสำหรับอาจารย์

คำชี้แจง

๑. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

๒. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัว แต่จะมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาหลักสูตรนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ขอความกรุณาตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อคำถามที่ท่านสามารถตอบได้ ทั้งนี้ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบประเมิน อันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในโอกาสต่อไป

๔. แบบประเมินนี้มี ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

ตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

ตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

ตอนที่ ๕ การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑. สถานภาพ บรรพชิต คฤหัสถ์
๒. ประสบการณ์การบริหารหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี ๕ - ๑๐ ปี ๑๐ ปีขึ้นไป
๓. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
๔. ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไม่มี

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

คำชี้แจง โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ แล้วประเมินรายการต่างๆ ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๑

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และ
วิจัยวิชาการด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างแตกฉาน

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๑

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๒

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๒

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๓

เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนา
ชีวิตและสังคม

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๓

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านบริบท

.....

.....

ตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า มุ่งประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑) โครงสร้างของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาจำนวนหน่วยกิตและเงื่อนไขการจบหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ๑๔๐ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๒	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๓	หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต วิชาเฉพาะด้าน ๗๔ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๔	หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๕	พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ๑ ปี หรือนิสิตคฤหัสถ์ปฏิบัติงานบริการสังคม ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง					

	มีความเหมาะสมเพียงใด					
๖	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ปีละ ๑๐ วัน รวม ๔๐ วัน มีความเหมาะสมเพียงใด					
๗	ชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบ การศึกษา มีความเหมาะสมเพียงใด					

๒) รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิตและสิ่งสนับสนุน
การเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์
ความพร้อมของนิสิตและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รายวิชาในหลักสูตร						
ความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร						
๑	ความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
๒	รายวิชาแต่ละรายวิชา เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
๓	รายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย					
๔	มีการจัดลำดับรายวิชาในการเรียนได้เหมาะสม					
ความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร						
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาบังคับ ๙ รายวิชา						
๕	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม					
๖	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป					
๗	๐๐๐ ๑๐๗ เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา					
๘	๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น					
๙	๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป					
๑๐	๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร					
๑๑	๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น					
๑๒	๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น					
๑๓	๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (ไม่นับหน่วยกิต)					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๔	๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย					
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก ๒๒ รายวิชา						
๑๕	๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย					
๑๖	๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน					
๑๗	๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม					
๑๘	๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน					
๑๙	๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น					
๒๐	๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษชั้นสูง					
๒๑	๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น					
๒๒	๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตชั้นสูง					
๒๓	๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น					
๒๔	๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยชั้นสูง					
๒๕	๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น					
๒๖	๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนชั้นสูง					
๒๗	๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น					
๒๘	๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง					
๒๙	๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น					
๓๐	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีชั้นสูง					
๓๑	๐๐๐ ๑๔๐ โลกกับสิ่งแวดล้อม					
๓๒	๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย					
๓๓	๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม					
๓๔	๐๐๐ ๒๑๓ ชีวิตกับจิตวิทยา					
๓๕	๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและ ประยุกต์วิทยา					
๓๖	๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ					
หมวดวิชาเฉพาะ - วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๒๐ รายวิชา						
๓๘	๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี					
๓๙	๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์					
๔๐	๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี					
๔๑	๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๒	๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก					
๔๓	๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก					
๔๔	๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก					
๔๕	๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑					
๔๖	๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒					
๔๗	๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓					
๔๘	๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔					
๔๙	๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕					
๕๐	๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖					
๕๑	๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗					
๕๒	๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา					
๕๓	๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา					
๕๔	๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย					
๕๕	๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ					
๕๖	๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ					
๕๗	๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนา					
หมวดวิชาเฉพาะ - วิชาเฉพาะด้าน						
- วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ ๕ รายวิชา						
๕๘	๑๐๑ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์					
๕๙	๑๐๑ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์					
๖๐	๑๐๑ ๔๐๓ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา					
๖๑	๑๐๑ ๔๐๔ ธรรมประยุกต์					
๖๒	๑๐๑ ๔๐๕ พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์					
วิชาเอก - วิชาบังคับ ๑๒ รายวิชา						
๖๓	๑๐๑ ๓๐๖ หลักพุทธธรรม					
๖๔	๑๐๑ ๓๐๗ พุทธปรัชญาเถรวาท					
๖๕	๑๐๑ ๓๐๘ ธรรมบทยศึกษา					
๖๖	๑๐๑ ๓๐๙ วิสุมิถัมคศึกษา					
๖๗	๑๐๑ ๓๑๐ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๖๘	๑๐๑ ๓๑๑ พระพุทธศาสนามหายาน					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๖๙	๑๐๑ ๓๑๒ พระสูตรมหายาน					
๗๐	๑๐๑ ๔๑๓ พุทธศิลปะ					
๗๑	๑๐๑ ๔๑๔ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษขั้นสูง					
๗๒	๑๐๑ ๔๑๕ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก					
๗๓	๑๐๑ ๔๑๖ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา					
๗๔	๑๐๑ ๔๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนา					
วิชาเอก - วิชาเลือก ๑๒ รายวิชา						
๗๕	๑๐๑ ๓๑๘ เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน					
๗๖	๑๐๑ ๓๑๙ ศีกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๗๗	๑๐๑ ๓๒๐ อักษรจารึกในพระไตรปิฎก					
๗๘	๑๐๑ ๓๒๒ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย					
๗๙	๑๐๑ ๓๒๓ พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน					
๘๐	๑๐๑ ๓๒๔ ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา					
๘๑	๑๐๑ ๓๒๕ พุทธธรรมกับสังคมไทย					
๘๒	๑๐๑ ๔๒๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๘๓	๑๐๑ ๔๒๘ พระพุทธศาสนากับสันติภาพ					
๘๔	๑๐๑ ๔๓๐ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน					
๘๕	๑๐๑ ๔๓๑ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน					
๘๖	๑๐๑ ๔๓๗ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข					
คุณลักษณะของอาจารย์						
๑	อาจารย์มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้และความเข้าใจในรายวิชาที่สอนตามหลักสูตรนี้					
๒	อาจารย์สามารถวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่					
๓	อาจารย์สามารถบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม					
๔	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาไทย					
๕	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาต่างประเทศ					
๖	อาจารย์สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๗	อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๘	อาจารย์สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน					
๙	อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม					
๑๐	อาจารย์สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตด้านวิชาการและวิชาชีพ					
คุณลักษณะของอาจารย์ (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีคุณสมบัติเหมาะสม					
๒	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีตำแหน่งทางวิชาการเหมาะสม					
๓	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์					
๔	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เวลาที่เพียงพอในการปรึกษาวิทยานิพนธ์					
๕	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาอย่างชัดเจนและมีประโยชน์					
ความพร้อมของนิสิต						
๑	นิสิตมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอน					
๒	นิสิตมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
๓	นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน					
๔	นิสิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
๕	นิสิตมีนิสัยรักการเรียนรู้และกระตือรือร้นในการศึกษา					
๖	นิสิตมีความประพฤติเรียบร้อย/เหมาะสมกับสมณสาธูป					
๗	นิสิตมีเวลาในการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสูตร					
๘	นิสิตสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานิสิต					
๙	นิสิตมีความมั่นใจต่อความรู้ ความสามารถของ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนี้					
๑๐	นิสิตมีความภาคภูมิใจในการเข้ามาศึกษาตามหลักสูตรนี้					
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
๑	ความพอเพียงของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ					
๒	ความเหมาะสมของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ					
๓	ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์การศึกษา					
๔	ความเหมาะสมและทันสมัยของหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราตามหลักสูตร					
๕	ความทันสมัยของสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในหลักสูตร					
๖	ความสะดวกรวดเร็วของบริการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด					
๗	ความพอเพียงของจำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด					
๘	ความสะดวกและรวดเร็วของการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
๙	การส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ					
๑๐	การจัดบริการที่จำเป็น เช่น ทุนการศึกษาการบริการอนามัย หอพัก ที่พักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรม สถานที่ออกกำลังกาย					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กระบวนการบริหารหลักสูตร						
๑	อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร					
๒	มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา					
๓	มีรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ. ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา					
๔	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา					
๕	มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว					
๖	อาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน					
๗	อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง					
๘	จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี					
๙	ภาระงานสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงในหลักสูตรมีความเหมาะสม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๐	การบริหารหลักสูตร ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเหมาะสม					
การจัดการเรียนการสอน (สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น)						
๑	มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการลดสัดส่วนการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ และเพิ่มสัดส่วนการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนให้มากขึ้น					
๒	มีการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียน					
๓	มีการทำวิจัยในชั้นเรียน					
๔	มีการนำผลการวิจัยชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
๕	มีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของอาจารย์และนิสิต					
๖	มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ/หรือ การวิจัย					
๗	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน					
๘	มีการมอบหมายให้นิสิตทำชิ้นงานที่เหมาะสมกับระยะเวลา					
๙	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นิสิตทั้งในและนอกชั้นเรียน					
๑๐	มีการตรวจงานที่มอบหมายให้นิสิตทำและแจ้งผลให้นิสิตทราบทุกครั้ง					
การจัดการเรียนการสอน (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	การจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
๒	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน					
๓	การสอนและการศึกษาค้นคว้าเน้นใช้ภาษาอังกฤษ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔	การจัดการเรียนการสอนเน้นและส่งเสริมกระบวนการวิจัย					
๕	การจัดการเรียนการสอนเน้นพัฒนาทักษะการคิด					
๖	การส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการ					
๗	การกำกับติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์					
๘	การให้ความรู้และเตรียมความพร้อมในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์					
การวัดและประเมินผล (สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น)						
๑	มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นิสิตทราบ					
๒	มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและตรงตามสภาพจริง					
๓	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา					
๔	มีการวัดและประเมินผลตามความสามารถของนิสิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
๕	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
๖	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์					
๗	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนระหว่างและหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน					
๘	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน					
๙	มีการประกาศผลการเรียนแก่นิสิตในระยะเวลาที่กำหนด					
๑๐	มีคณะกรรมการดำเนินการวัดและประเมินผลในระดับหลักสูตร					
การวัดและประเมินผล (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
๓	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์					
๔	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
๕	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน					
๖	เกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์มีความชัดเจน					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๕ การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
	ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
๑	มีวินัย					
๒	มีความอดทน					
๓	มีความซื่อสัตย์					
๔	เสียสละเพื่อส่วนรวม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕	ประพฤติกปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
ด้านความรู้						
๖	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ					
๗	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง					
๘	ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในสาขาวิชา					
๙	มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล					
๑๐	เข้าใจในงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย					
ด้านทักษะทางปัญญา						
๑๑	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
๑๒	ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ					
๑๓	ความสามารถในการวางแผนการทำงาน					
๑๔	การตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
๑๕	ความสามารถในการเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ					
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
๑๖	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
๑๗	ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับระบบการทำงาน					
๑๘	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
๑๙	รับผิดชอบจัดการงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
๒๐	ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน					
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
๒๑	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้เหตุผล					
๒๒	ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข					
๒๓	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร					
๒๔	ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ติดต่อสื่อสาร					
๒๕	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
	อัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”					
๒๖	มีสติ ไตร่ตรอง ไม่หลงมัวเมาสิ่งชั่วร้าย					
๒๗	ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและตรงไปตรงมา					
๒๘	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง					
๒๙	เผื่อแผ่แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ					
๓๐	ฝึกเจริญสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน					
๓๑	ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้					
๓๒	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างพุทธศาสนิกชนที่ดี					
๓๓	อธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจหลักคำสอนพระพุทธศาสนา					
๓๔	ชักชวนให้คนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา					
๓๕	อธิบายให้คนรอบข้างและสังคมเข้าใจสถานการณ์ที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา					
๓๖	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในโอกาสต่างๆ					
๓๗	เป็นผู้นำในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินนี้อย่างดียิ่ง

หมายเลข แบบประเมิน

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

แบบประเมินสำหรับนิสิต

คำชี้แจง

๑. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

๒. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัว แต่จะมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาหลักสูตรนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ขอความกรุณาตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อคำถามที่ท่านสามารถตอบได้ ทั้งนี้ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบประเมิน อันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในโอกาสต่อไป

๔. แบบประเมินนี้มี ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

ตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

ตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑. สถานภาพ บรรพชิต คฤหัสถ์

๒. เพศ ชาย หญิง

๓. อายุ ต่ำกว่า ๑๗ ปี ๑๗ - ๒๐ ปี ๒๑ - ๔๐ ปี ๔๐ ปีขึ้นไป

๔. สถานะการประกอบอาชีพ มีอาชีพ (ระบุ)..... ไม่มีอาชีพ

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

คำชี้แจง โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ แล้วประเมินรายการต่างๆ ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๑

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจัยวิชาการด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างแตกฉาน

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๑

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๒

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมด้านจิตใจและปัญญา

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๒

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					
๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ ๓

เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาชีวิตและสังคม

ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ ๓

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวันได้					
๒	มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมและชุมชน					

๓	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
---	-----------------------------------	--	--	--	--	--

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านบริบท

ตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า มุ่งประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิต และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑) โครงสร้างของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาจำนวนหน่วยกิตและเงื่อนไขการจบหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ๑๔๐ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๒	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๓	หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต วิชาเฉพาะด้าน ๗๔ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๔	หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต มีความเหมาะสมเพียงใด					
๕	พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ๑ ปี หรือนิสิตคฤหัสถ์ปฏิบัติงานบริการสังคม ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง มีความเหมาะสมเพียงใด					
๖	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ปีละ ๑๐ วัน รวม ๔๐ วัน มีความเหมาะสมเพียงใด					
๗	ชื่อหลักสูตรและวุฒิการศึกษาที่จบการศึกษา มีความเหมาะสมเพียงใด					

๒) รายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิตและสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ ความพร้อมของนิสิตและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รายวิชาในหลักสูตร						
ความเหมาะสมทั่วไปของรายวิชาในหลักสูตร						
๑	ความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
๒	รายวิชาแต่ละรายวิชา เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
๓	รายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย					
๔	มีการจัดลำดับรายวิชาในการเรียนได้เหมาะสม					
ความเหมาะสมเฉพาะรายวิชาในหลักสูตร						
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาบังคับ ๙ รายวิชา						
๕	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม					
๖	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป					
๗	๐๐๐ ๑๐๗ เทคโนโลยีการศึกษาระดับอุดมศึกษา					
๘	๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น					
๙	๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป					
๑๐	๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร					
๑๑	๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น					
๑๒	๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น					
๑๓	๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (ไม่นับหน่วยกิต)					
๑๔	๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย					
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก ๒๒ รายวิชา						
๑๕	๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย					
๑๖	๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน					
๑๗	๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม					
๑๘	๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน					
๑๙	๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๐	๐๐๐ ๑๑๗					
๒๑	๐๐๐ ๑๑๘					
๒๒	๐๐๐ ๑๑๙					
๒๓	๐๐๐ ๑๒๐					
๒๔	๐๐๐ ๑๒๑					
๒๕	๐๐๐ ๑๒๘					
๒๖	๐๐๐ ๑๒๙					
๒๗	๐๐๐ ๑๓๐					
๒๘	๐๐๐ ๑๓๑					
๒๙	๐๐๐ ๑๓๕					
๓๐	๐๐๐ ๑๓๖					
๓๑	๐๐๐ ๑๔๐					
๓๒	๐๐๐ ๒๑๑					
๓๓	๐๐๐ ๒๑๒					
๓๔	๐๐๐ ๒๑๓					
๓๕	๐๐๐ ๒๔๑					
๓๖	๐๐๐ ๒๔๒					
หมวดวิชาเฉพาะ - วิชาแกนพระพุทธศาสนา						
๒๐ รายวิชา						
๓๘	๐๐๐ ๑๔๔					
๓๙	๐๐๐ ๑๔๕					
๔๐	๐๐๐ ๑๔๖					
๔๑	๐๐๐ ๑๔๗					
๔๒	๐๐๐ ๑๔๘					
๔๓	๐๐๐ ๑๔๙					
๔๔	๐๐๐ ๑๕๐					
๔๕	๐๐๐ ๑๕๑					
๔๖	๐๐๐ ๑๕๒					
๔๗	๐๐๐ ๒๕๓					
๔๘	๐๐๐ ๒๕๔					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๙	๐๐๐ ๓๕๕					
๕๐	๐๐๐ ๓๕๖					
๕๑	๐๐๐ ๔๕๗					
๕๒	๐๐๐ ๑๕๘					
๕๓	๐๐๐ ๒๕๙					
๕๔	๐๐๐ ๒๖๐					
๕๕	๐๐๐ ๒๖๑					
๕๖	๐๐๐ ๒๖๒					
๕๗	๐๐๐ ๒๖๓					
หมวดวิชาเฉพาะ – วิชาเฉพาะด้าน						
- วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ ๕ รายวิชา						
๕๘	๑๐๑ ๓๐๑					
๕๙	๑๐๑ ๓๐๒					
๖๐	๑๐๑ ๔๐๓					
๖๑	๑๐๑ ๔๐๔					
๖๒	๑๐๑ ๔๐๕					
วิชาเอก – วิชาบังคับ ๑๒ รายวิชา						
๖๓	๑๐๑ ๓๐๖					
๖๔	๑๐๑ ๓๐๗					
๖๕	๑๐๑ ๓๐๘					
๖๖	๑๐๑ ๓๐๙					
๖๗	๑๐๑ ๓๑๐					
๖๘	๑๐๑ ๓๑๑					
๖๙	๑๐๑ ๓๑๒					
๗๐	๑๐๑ ๔๑๓					
๗๑	๑๐๑ ๔๑๔					
๗๒	๑๐๑ ๔๑๕					
๗๓	๑๐๑ ๔๑๖					
๗๔	๑๐๑ ๔๑๗					
วิชาเอก – วิชาเลือก ๑๒ รายวิชา						

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๗๕	๑๐๑ ๓๑๘	เปรียบเทียบเกรวาทกับ มหายาน					
๗๖	๑๐๑ ๓๑๙	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๗๗	๑๐๑ ๓๒๐	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก					
๗๘	๑๐๑ ๓๒๒	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย					
๗๙	๑๐๑ ๓๒๓	พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน					
๘๐	๑๐๑ ๓๒๔	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทาง พระพุทธศาสนา					
๘๑	๑๐๑ ๓๒๕	พุทธธรรมกับสังคมไทย					
๘๒	๑๐๑ ๔๒๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก					
๘๓	๑๐๑ ๔๒๙	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ					
๘๔	๑๐๑ ๔๓๐	พระพุทธศาสนากับสิทธิ มนุษยชน					
๘๕	๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ ยั่งยืน					
๘๖	๑๐๑ ๔๓๗	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข					
คุณลักษณะของอาจารย์							
๑	อาจารย์มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้และความ เข้าใจในรายวิชาที่สอนตามหลักสูตรนี้						
๒	อาจารย์สามารถวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่						
๓	อาจารย์สามารถบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม						
๔	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ภาษาไทย						
๕	อาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ ภาษาต่างประเทศ						
๖	อาจารย์สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ						
๗	อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ						
๘	อาจารย์สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและ นอกชั้นเรียน						
๙	อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรมและ จริยธรรม						
๑๐	อาจารย์สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตด้าน						

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	วิชาการและวิชาชีพ					
คุณลักษณะของอาจารย์ (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีคุณสมบัติเหมาะสม					
๒	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีตำแหน่งทางวิชาการเหมาะสม					
๓	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์					
๔	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เวลาที่เพียงพอในการปรึกษาวิทยานิพนธ์					
๕	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาอย่างชัดเจนและมีประโยชน์					
ความพร้อมของนิสิต						
๑	นิสิตมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอน					
๒	นิสิตมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
๓	นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน					
๔	นิสิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
๕	นิสิตมีนิสัยรักการเรียนรู้และกระตือรือร้นในการศึกษา					
๖	นิสิตมีความประพฤติเรียบร้อย/เหมาะสมกับสมณสาธูป					
๗	นิสิตมีเวลาในการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสูตร					
๘	นิสิตสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานิสิต					
๙	นิสิตมีความมั่นใจต่อความรู้ ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนี้					
๑๐	นิสิตมีความภาคภูมิใจในการเข้ามาศึกษาตามหลักสูตรนี้					
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
๑	ความพอเพียงของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ					
๒	ความเหมาะสมของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓	ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์การศึกษา					
๔	ความเหมาะสมและทันสมัยของหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราตามหลักสูตร					
๕	ความทันสมัยของสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในหลักสูตร					
๖	ความสะดวกรวดเร็วของบริการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด					
๗	ความพอเพียงของจำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตในห้องสมุด					
๘	ความสะดวกและรวดเร็วของการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
๙	การส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ					
๑๐	การจัดบริการที่จำเป็น เช่น ทุนการศึกษาการบริการอนามัย หอพัก ที่พักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรม สถานที่ออกกำลังกาย					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การจัดการเรียนการสอน (สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น)					
๑	มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	โดยการลดสัดส่วนการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ และเพิ่มสัดส่วนการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนให้มากขึ้น					
๒	มีการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียน					
๓	มีการทำวิจัยในชั้นเรียน					
๔	มีการนำผลการวิจัยชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
๕	มีการจัดการเรียนการสอนที่นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของอาจารย์และนิสิต					
๖	มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ/หรือ การวิจัย					
๗	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน					
๘	มีการมอบหมายให้นิสิตทำชิ้นงานที่เหมาะสมกับระยะเวลา					
๙	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นิสิตทั้งในและนอกชั้นเรียน					
๑๐	มีการตรวจงานที่มอบหมายให้นิสิตทำและแจ้งผลให้นิสิตทราบทุกครั้ง					
การจัดการเรียนการสอน (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	การจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
๒	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน					
๓	การสอนและการศึกษาค้นคว้าเน้นใช้ภาษาอังกฤษ					
๔	การจัดการเรียนการสอนเน้นและส่งเสริมกระบวนการวิจัย					
๕	การจัดการเรียนการสอนเน้นพัฒนาทักษะการคิด					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๖	การส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมประชุมวิชาการ					
๗	การกำกับติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์					
๘	การให้ความรู้และเตรียมความพร้อมในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์					
การวัดและประเมินผล (สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีเท่านั้น)						
๑	มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นิสิตทราบ					
๒	มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและตรงตามสภาพจริง					
๓	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา					
๔	มีการวัดและประเมินผลตามความสามารถของนิสิตโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
๕	มีกระบวนการให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
๖	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์					
๗	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนระหว่างและหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน					
๘	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน					
๙	มีการประกาศผลการเรียนแก่นิสิตในระยะเวลาที่กำหนด					
๑๐	มีคณะกรรมการดำเนินการวัดและประเมินผลในระดับหลักสูตร					
การวัดและประเมินผล (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น)						
๑	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
๒	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
๓	มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔	มีกระบวนการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
๕	มีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและการสอน					
๖	เกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์มีความชัดเจน					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินนี้อย่างดียิ่ง

หมายเลข
แบบประเมิน

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

แบบประเมินสำหรับผู้ใช้บัณฑิต

คำชี้แจง

๑. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

๒. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัว แต่จะมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาหลักสูตรนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ขอความกรุณาตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อคำถามที่ท่านสามารถตอบได้ ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของแบบประเมิน อันจะส่งผลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในโอกาสต่อไป

๔. แบบประเมินนี้ มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

๑. สถานภาพ บรรพชิต คฤหัสถ์
๒. ประสบการณ์การใช้บัณฑิตในหลักสูตร ต่ำกว่า ๕ ปี ๕ - ๑๐ ปี ๑๐ ปีขึ้นไป
๓. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
๔. ตำแหน่งในหน่วยงานที่ใช้บัณฑิต.....

ตอนที่ ๒ การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
	ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
๑	มีวินัย					
๒	มีความอดทน					
๓	มีความซื่อสัตย์					
๔	เสียสละเพื่อส่วนรวม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕	ประพฤติกปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
ด้านความรู้						
๖	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ					
๗	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง					
๘	ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในสาขาวิชา					
๙	มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล					
๑๐	เข้าใจในงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย					
ด้านทักษะทางปัญญา						
๑๑	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
๑๒	ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ					
๑๓	ความสามารถในการวางแผนการทำงาน					
๑๔	การตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
๑๕	ความสามารถในการเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ					
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
๑๖	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
๑๗	ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับระบบการทำงาน					
๑๘	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
๑๙	รับผิดชอบจัดการงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
๒๐	ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน					
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
๒๑	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้เหตุผล					
๒๒	ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข					
๒๓	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร					
๒๔	ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ติดต่อสื่อสาร					
๒๕	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
	อัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธรศาสนา”					
๒๖	มีสติ ไตร่ตรอง ไม่หลงมัวเมาสิ่งชั่วร้าย					
๒๗	ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและตรงไปตรงมา					
๒๘	มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง					
๒๙	เผื่อแผ่แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ					
๓๐	ฝึกเจริญสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน					
๓๑	ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธรศาสนาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้					
๓๒	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างพุทธศาสนิกชนที่ดี					
๓๓	อธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจหลักคำสอนพระพุทธรศาสนา					
๓๔	ชักชวนให้คนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธรศาสนา					
๓๕	อธิบายให้คนรอบข้างและสังคมเข้าใจสถานการณ์ที่กระทบต่อพระพุทธรศาสนา					
๓๖	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรศาสนาในโอกาสต่างๆ					
๓๗	เป็นผู้นำในการทำนุบำรุงพระพุทธรศาสนา					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านผลผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินนี้อย่างดียิ่ง